

**Příloha č. 1**

**K diplomové práci**

**Specifická porucha učení**  
**u žáků na 1. stupni základní**  
**školy**

# **Pracovní listy**

# Pracovní list č. 1

**Cíl:** Procvičit slovní zásobu, procvičovat sluchovou diferenciaci, číst slova s porozuměním, procvičovat sluchovou paměť a fonemické vnímání.

## Motivace:

1. Pojmenujeme všechna zvířátka nakreslená na pracovním listě. Zjistíme, co o nich děti vědí, a sestavíme několik vět.
2. Zvířata nakreslená na pracovním listě rozdělíme do skupin podle počátečních písmen. Hledáme zvířátka začínající na stejné písmeno. Některé obrázky zvířat zůstanou samostatně, nebudou patřit do žádné skupiny. Žáci ke každé skupině vymyslí zvíře začínající na stejnou hlásku.

### *Hra:*

Představíme si, že jsme ředitel zoologické zahrady. Naším úkolem je vybrat některá zvířata, která nakoupíme do zoo. Podmínkou je, že musí začínat na stejnou hlásku. Hlásky obměňujeme, na každou se snažíme vyslovit alespoň tři zvířata, mohou žít v našich přírodních podmínkách i jinde na světě.

3. Hledáme zvířátka končící na stejnou hlásku. Nejprve jmenuje všechna zvířata, na která si žáci vzpomenou, napíšemeš je na tabuli. Rozdělíme je podle poslední hlásky, všechna stejně zakončená do jedné skupiny. Můžeme využít i encyklopedii. Pak jmenujeme zvířata končící na jednu zvolenou hlásku. Žáci mohou použít slova vypsaná na tabuli nebo si vymyslí slova nová. Mohou nahlédnout i do encyklopedie.
4. Hledáme společný znak (stejnou hlásku) pro všechna vyslovená slova. Učitel jmenuje skupinu zvířat a děti hledají, kterou hlásku mají všechna slova společnou.

### Motivace:

Opět jsem majitel statku.

Na mém statku bydlí: pes, husa, slepice, osel.....

Na mém statku bydlí: kobyla, býk, ryba, holubi, žába.....

Na mém statku bydlí: koza, jezevec, mezek, zajíc.....

Děti mohou i samy doplňovat zvířátka, která na statku bydlí a my buď potvrdíme, nebo vyvrátíme. Hrajeme do dokud neohalí společný znak všech slov.

5. Spoj obrázky se slovy, pak slova vystřižni, rozstříhej na slabiky a vytvoř z nich slova podle obrázků a následně slova rozstříhej slabiky na písmena a opět vytvoř názvy zvířat a přiřaď k obrázkům.

**RYBA**

**ŽELVA**

**ŽÁBA**

**HUSA**

**KOZA**

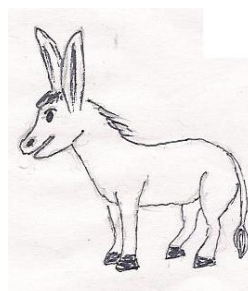
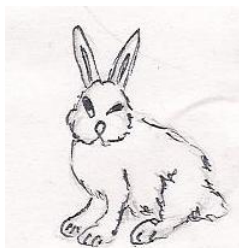
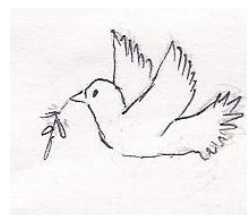
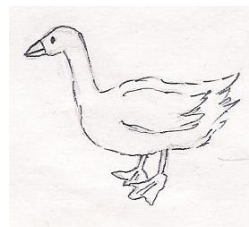
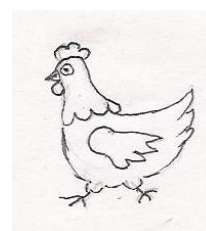
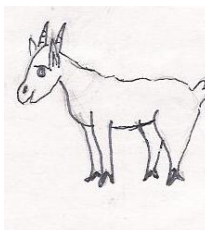
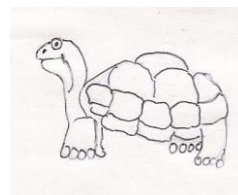
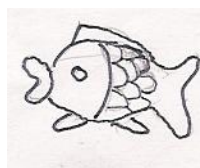
**SLEPICE**

**HOLUBICE**

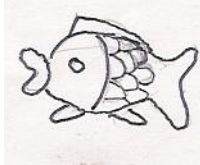
**ZAJÍC**

**SOVA**

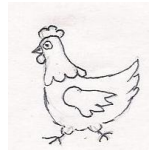
**OSEL**



6. Pojmenuj zvířátka a do okýnek pod nimi zapiš pouze souhlásky. Pokud si žáci neví rady, je možné použít slova předepsaná na předchozí stránce.



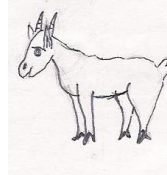
--	--	--	--



--	--	--	--	--	--	--

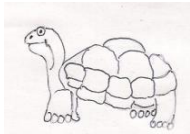


--	--	--	--	--



--	--	--	--

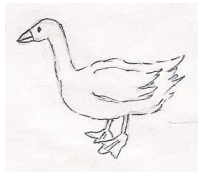
7. Pojmenuj zvířátka podle obrázku a do volných okýnek doplň pouze samohlásky. Pokud si žák neví rady, může použít jako vzor názvy zvířat na předchozí stránce.



--	--	--	--	--



--	--	--	--



--	--	--	--

8. Najdi celý název zvířat a doplň chybějící písmena do volných políček. Celé slovo přečti.

	L		P	I		E
--	---	--	---	---	--	---

	S		L
--	---	--	---

	O	L			I	C	
--	---	---	--	--	---	---	--

# Pracovní list č. 2

**Cíl:** Správné čtení. Rozklad slov na slabiky. Sluchová diferenciacie. Čtení s porozuměním.  
Fonematické vnímání.

## Motivace:

1. Žák pojmenuje všechny obrázky zvířátek. Obrázek spojí se slovem v rámečku. Děti nemusí slovo přečíst, mohou k obrázku přiřadit podle počátečního velkého písmena.
2. Slova přiřazená k obrázkům přečte žák nahlas. Vytvoří se slovy krátkou jednoduchou větu. Př.: Lev je král zvířat.  
Tygr je nebezpečné zvíře.  
Velbloud vydrží mnoho dní bez vody
3. Žáci spočítají u každého slova slabiky. Seřadí je do skupin na slova jednoslabičná, dvouslabičná a tříslabičná slova.
4. U dvouslabičných slov přečtou nejprve jejich první slabiku a potom druhou. Pracují s barevnými pastelkami. Červeně zakroužkují první slabiku a zeleně druhou slabiku.
5. U jednoslabičných slov přečtou nejprve jejich začáteční písmena, pak každé třetí písmeno ve slově a nakonec poslední písmeno slova. Nejprve písmenka najdou, barevně zakroužkují, začáteční písmena červeně, třetí písmeno ve slově hnědě a poslední písmeno žlutě. Pak písmena přečtou. Nejprve všechna první, potom pouze všechna třetí a nakonec jen poslední písmena jednoslabičných slov.
6. Doplní-li správně názvy zvířat do tajenky, dozví se druhý druh aligátora.  
Pokud je pro děti obtížné doplňovat jednotlivá slova do políček, procvičujeme s nimi nejprve analýzu a syntézu slov.  
Existují pouze dva druhy aligátorů: čínský a .....

**želva**

**zebra**

**velbloud**

**žirafa**

**slon**

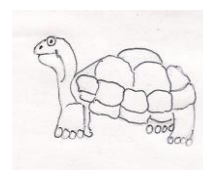
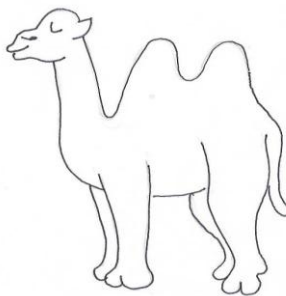
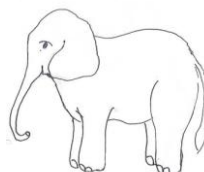
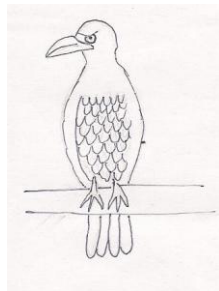
**pštros**

**orel**

**tygr**

**lev**

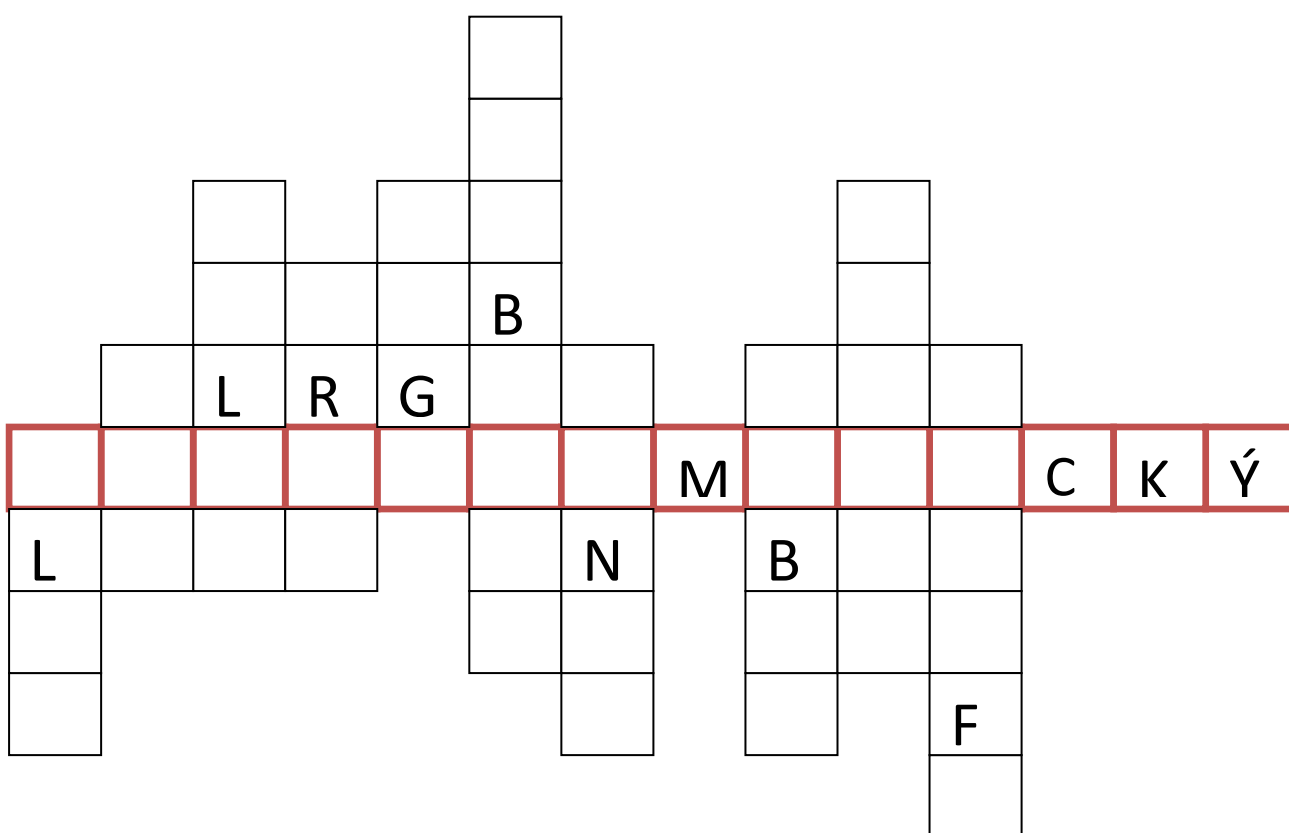
**panda**



7. Názvy zvířat z předchozí stránky doplň do políček ve směru svrchu dolů. Zleva do prava přečti tajenka.

Na světě existují pouze dva druhy aligátorů, čínský a

.....  
(Odpověď najdeš v tajence, přepiš na linku a doplň větu.)





# Pracovní list č. 3

**Cíl:** Naučit děti číst jednoslabičná slova, procvičovat sluchovou diferenciaci, procvičovat čtení s porozuměním

## Motivace:

1. Čteme jednoslabičná slova nahlas společně s dítětem. Necháváme dostatečné pauzy, aby dítě stihlo očima přečíst. Nedovolujeme dvojí čtení. Pokud je čtení horší a pomalejší, čteme pouze několik sloupečků nebo řádků. Nemůže-li dítě přečíst slovo najednou, můžeme pomoci hlasitým hláskováním a skládáním hlásek do jednoho slova. Pracujeme dle možností jedince. Pokud se žák unaví, přejdeme k jiné činnosti.
2. Najdi v uvedených slovech na pracovním listě na str. 10 slova začínající na .....(určíme hlásku)  
Dítě sleduje text pouze očima a vybírá taková slova. Nahlas přečte jen slova, která na určené začáteční písmeno opravdu začínají.
3. Najdi slova končící na hlásku..... Učitel vybírá různá zakončení. Zde si musíme uvědomit, zda chceme, aby dítě četlo slova zakončená vybraným písmenem nebo hláskou. U některých slov píšeme písmeno, které ale při výslovnosti slova zní jinak. Pokud máme dítě s dyslexií je třeba tyto dvě zvláštnosti pečlivě odlišit. Je velmi pravděpodobné, že dítě bude poslední hlásku vyrážet a její výslovnost dobře neodliší, proto by bylo dobré, kdyby četl a vysloval až po ukázce učitele.
4. Hledej slova mající uprostřed stejnou hlásku, potom i samohlásku Nejprve můžeme považovat samohlásku za stejnou, i když je rozdíl v délce. Pokud se dítěti daří dobře rozlišovat zvuk, můžeme přistoupit i k rozlišování různých délek.
5. Doplň písmena, aby slovo dávalo smysl. Použij slova na následující stránce (č. 10.) Můžeš vymyslet i svá vlastní. U některých doplňovaček může vzniknout více možností.

H		
---	--	--

	Ů	
--	---	--

		D
--	--	---

T		K
---	--	---

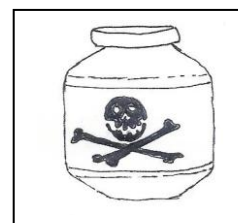
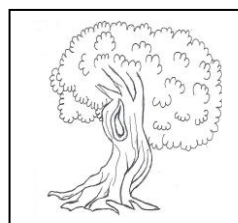
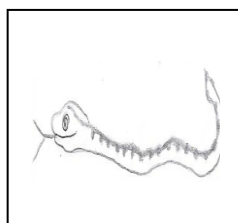
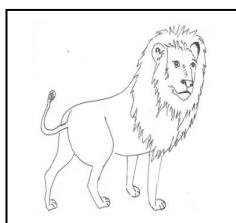
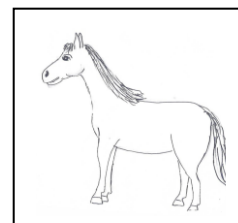
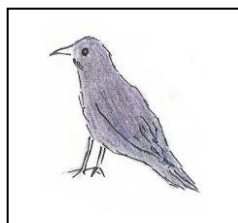
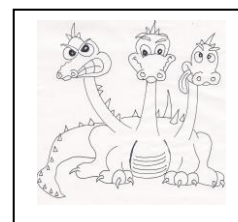
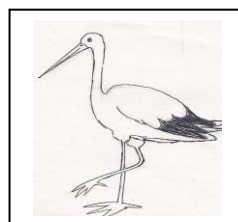
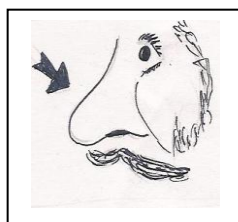
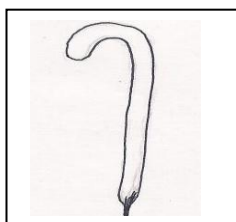
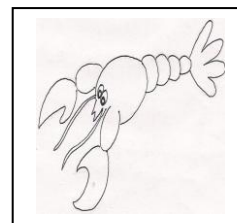
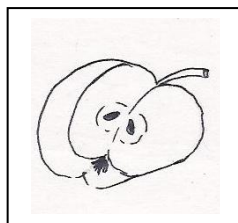
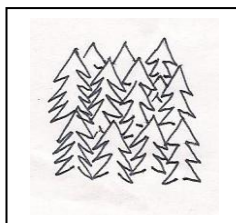
	E	
--	---	--

	Í	
--	---	--

Přečti jednoslabičná slova, pokud se objevují problémy, čtete jen menší úsek. Pracujeme vždy podle možností dítěte.

les	mez	ves	běž	hůl	dům	můj	kuš
fuj	lom	pes	půl	dal	Jan	vám	rám
kůň	kos	bos	nos	voz	sad	ven	dám
pán	mák	sál	sud	mul	buk	dub	lup
suk	den	jen	rak	máš	jez	sen	laň
jed	kyj	pij	sůl	loj	lev	tok	saň
duch	čáp	lis	sít'	kůl	jíl	led	lín
nůž	lán	kam	tuk	sýr	let	tůň	sám
Dan	had	puk	len	lov	vůz	los	sít

K obrázkům přiřaď správná slova. Slovo najdi mezi slovy nad obrázky a pod obrázek jej přepiš.



# Pracovní list č. 4

**Cíl:** Naučit děti číst jednoslabičná slova, procvičovat sluchovou diferenciaci, procvičovat čtení s porozuměním

## Motivace:

1. Čteme jednoslabičná slova nahlas společně s dítětem. Necháváme dostatečné pauzy, aby dítě stihlo očima přečíst. Nedovolujeme dvojí čtení. Pokud je čtení horší a pomalejší, čteme pouze několik sloupečků nebo řádků. Nemůže-li dítě přečíst slovo najednou, můžeme pomoci hlasitým hláskováním a skládáním hlásek do jednoho slova. Pracujeme dle možností jedince. Pokud se žák unaví, přejdeme k jiné činnosti.
2. Najdi v uvedených slovech na tomto pracovním listě slova začínající na .....  
Dítě sleduje text pouze očima a vybírá taková slova. Nahlas přečte jen slova, která na určené začáteční písmeno opravdu začínají.
3. Najdi slova končící na hlásku..... Učitel vybírá různá zakončení. Zde si musíme uvědomit, zda chceme, aby dítě četlo slova zakončená vybraným písmenem nebo hláskou. U některých slov píšeme písmeno, které ale při výslovnosti slova zní jinak. Pokud máme dítě s dyslexií je třeba tyto dvě zvláštnosti pečlivě odlišit. Je velmi pravděpodobné, že dítě bude poslední hlásku vyrážet a její výslovnost dobře neodliší, proto by bylo dobré, kdyby četl a vysloval až po ukázce učitele.
4. Hledej slova mající uprostřed stejnou hlásku a později samohlásku. Nejprve můžeme považovat samohlásku za stejnou, i když je rozdíl v délce. Pokud se dítěti daří dobře rozlišovat zvuk, můžeme přistoupit i k rozlišování různých délek.
5. Doplň písmena, aby slovo dávalo smysl. Použij slova na následující stránce. Můžeš vymyslet i svá vlastní. U některých doplňovaček může vzniknout více možností.

	<b>R</b>	
--	----------	--

	<b>R</b>		
--	----------	--	--

	<b>T</b>			
--	----------	--	--	--

		<b>A</b>	
--	--	----------	--

		<b>O</b>	
--	--	----------	--

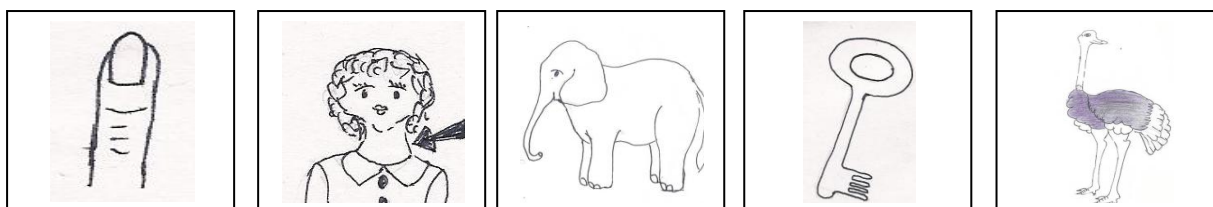
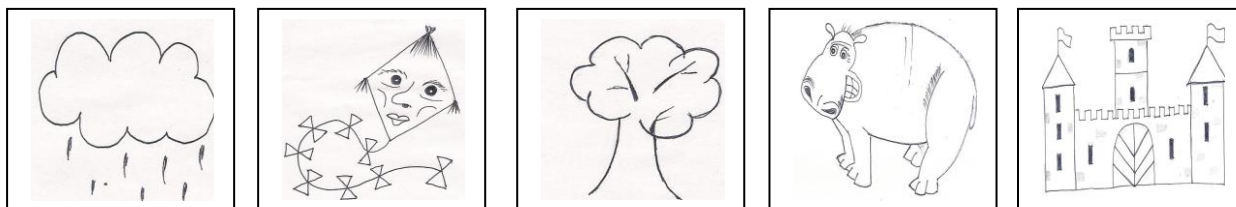
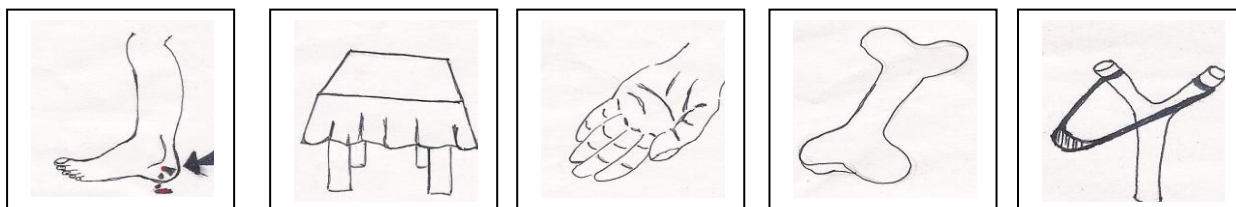
				<b>T</b>
--	--	--	--	----------

	<b>Š</b>				
--	----------	--	--	--	--

Nacvič čtení jednoslabičných slov.

trn	drn	krk	brk	mlč	hlt
mrk	frk	drnk	drž	strč	skrż
strom	dlaň	prst	plast	vrak	drak
mrak	prak	frak	srst	slast	tlak
fakt	zrak	hrad	křik	mříž	mrož
krok	stoh	sloh	špunt	spíž	hroch
stůl	mlok	pryč	slon	klíč	střih
hloh	most	plat	sklad	pštros	kost

K obrázkům přiřaď správná slova. Spoj obrázek se slovem. Slovo přepiš na linku pod obrázek.



# Pracovní list č. 5

**Cíl:** Sluchová analýza, sluchová diferenciacce, fonematické vnímání, globální čtení kratších slov, čtení slov s porozuměním, zraková percepce, zraková paměť.

**Pomůcky:** pracovní list, nůžky křída, tabule pastelky, dvě figurky

## Motivace:

K tomuto cvičení potřebujeme hrací pole na str. 14 a dvě hrací figurky. Čtverce v levé části vypadají všechny stejně a kruhy v pravé části jsou každý jiný. Každou hrací figurku postavíme na jedno startovní pole. Vyslovíme následující dvojice slov. Dítě dvojici zopakuje, pokud jsou oba zvuky stejné, posune figurku na následující čtverec, pokud je zvuk rozdílný posune na následující kruh. Roztřídí – li žák slova správně, dostane obě figurky na konci cvičení do cíle. Žáka není nutno opravovat, zjistí chybu sám, nebude moci postupovat s figurkou, budou mu chybět pole. Pak začněte znovu ještě jednou od začátku.

Ukázka dvojice slov:

Past - past, běda – bída, mrak - mrak, prst – prst, pysk – píst, brát – brak, tak – takt, dům – dům, bič – míč, mouka – louka, nic – nic, kraj – kras, část - čas, lusk – lusk, pluh – plech, směs – směs, člun – člun, mošt – mošt, sluh – sluch, pult – pult.

## Hlavní část hodiny:

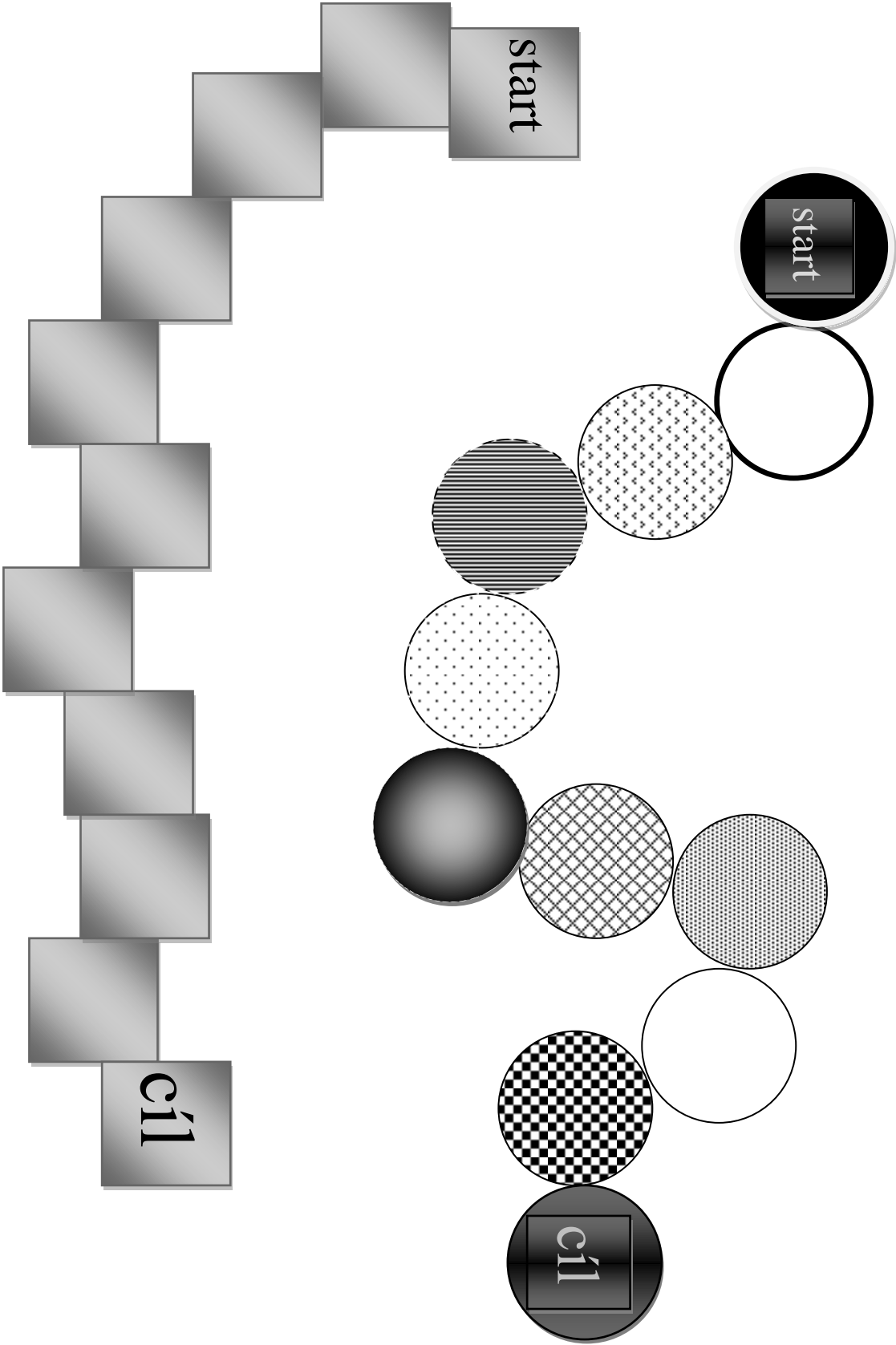
Pracovní list obsahuje dvě části. V prvním máme za úkol z přeházených písmen sestavit slova. Tučné písmeno ve shluku písmen je vždy písmenem začátečním. Všechna slova vzniklá správným pořadím písmen pospojujeme s obrázky. Vzniklé slovo přepíšeme pod shluk písmen. Slova, která se rýmují, napíše žák pod sebe a barevně označí rozdíly ve slovech.

Příklad: **POSTEL**

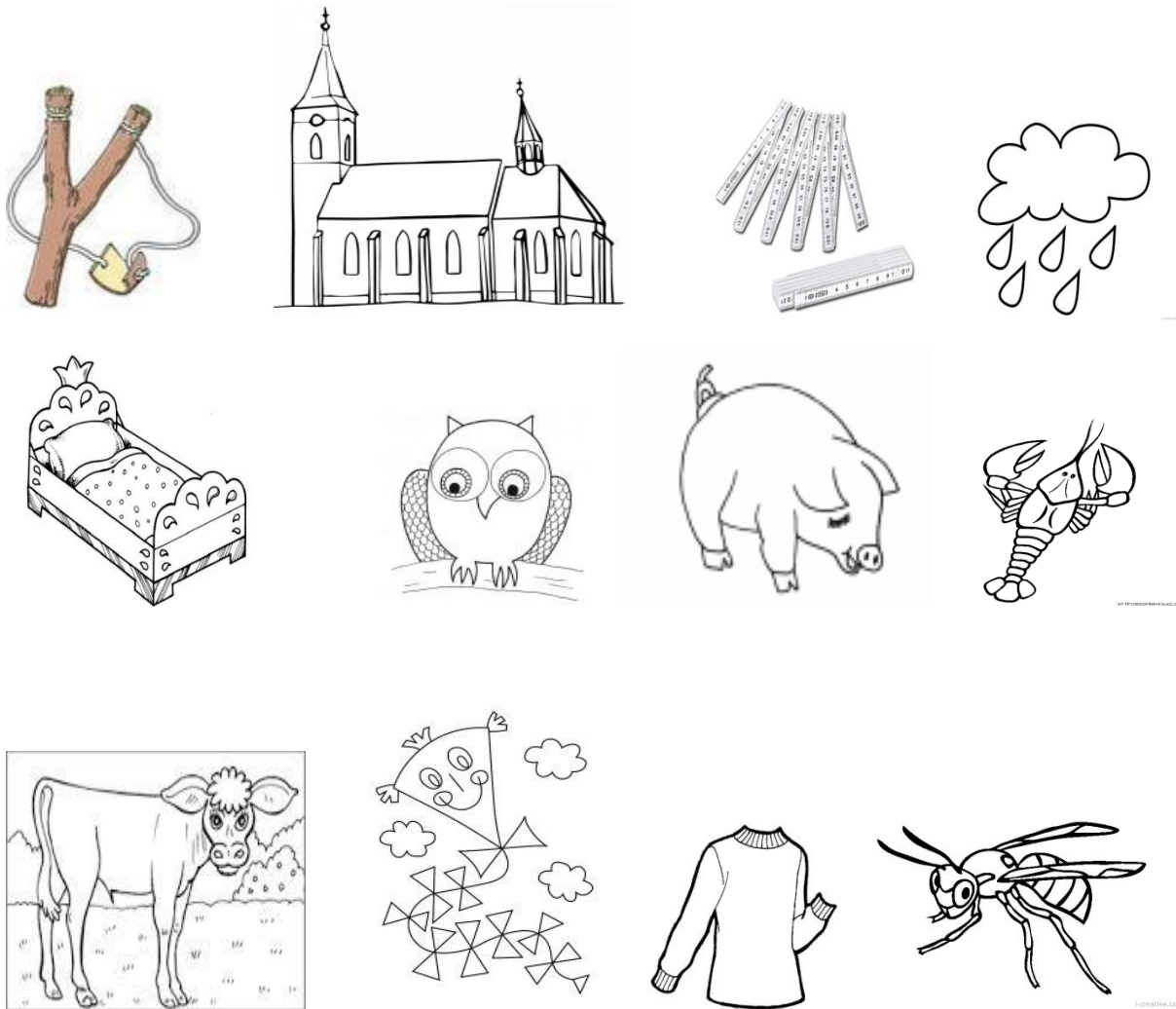
**KOSTEL** a barevně označí P a K.

Následně pracujeme s druhým listem. Rozstříháme slova i obrázky na kartičky. Nejprve kartičky se slovy správně přiřadíme k obrázkům. Slova pod obrázkem přečteme nahlas. Pak učitel vezme obrázky, ukazuje je žákovi a rovná do řady rubovou stranou nahoru (obrázek není vidět). Úkolem žáka je si zapamatovat pořadí obrázků na kartičkách, přiřadit pod ně slova ve správném pořadí. Kontrolu provede následným otočením obrázků. Vhodně volíme množství kartiček podle možností žáka. Nejprve pracujeme např. se třemi obrázky, pokud se daří, můžeme množství zvýšit.

Auditivní diferenciacie řeči



Přiřaď správná slova k obrázkům. Písmena ve slově se nám rozházela, proto



AMKR

KRAD

VREST

MRET

PLOTES

SKOLTE

OVSA

OSAV

ELES

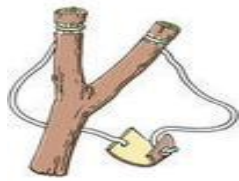



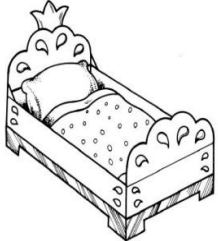



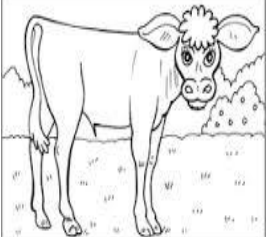

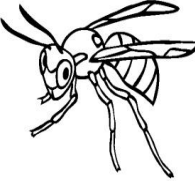
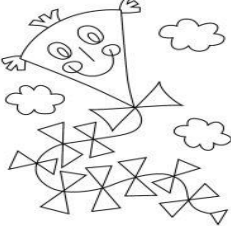
ETLE

KRPA

AKR

## Pexeso

Rozstříhej kartičky se slovy a obrázky a zahraj si s kamarádem pexeso

			
			
			
mrak	drak	prak	sele
postel	tele	rak	svetr
sova	metr	vosa	kostel



# Pracovní list č. 6

**Cíl:** Sluchová analýza, sluchová diferenciacie, fonemické vnímání, zraková percepce

**Pomůcky:** pastelky, obyčejná tužka, dvě figurky

**Motivace:**

Předřikáváme dvojici slov, u nichž žák určuje, zda stejně nebo jinak znějí. K tomuto cvičení opět budeme potřebovat hrací plochu ze stránky č. 14 a budeme postupovat stejným způsobem jako v pracovním listě č. 5 (viz. návod ke cvičení str. 13)

Kraj – kraj, nic – nic, kam – krám, bída – bída, klec – kleč, pěst – lest, pult – pult, sad – sad, lusk- lusk, host – kost, park – park, číst – čest, pěst – pěst, most – mošt, host – dost, pakt – past, litr – vítr, kůň – kůň, mrav – mrak, vnuk – vnuk.

**Hlavní část:**

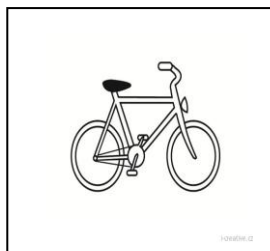
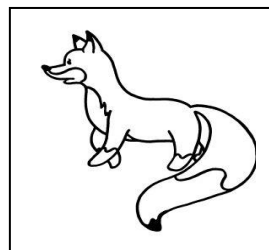
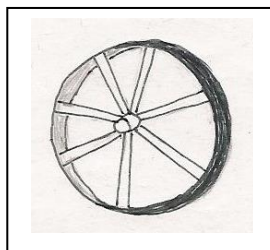
Podíváme se na slova ve sloupci vedle obrázků. Některá slova se opakují a úplně stejně vypadají, některá slova vypadají skoro stejně, ale je tam odchylka v koncovce a jiná slova jsou úplně rozdílná od ostatních. Žáci si vezmou pastelku a označí slova, která se naprosto odlišují od ostatních slov a spojí je s obrázkem. Dále si vezmou jinou pastelku a označí slova, která jsou stejná, zakroužkují je stejnou barvičkou (vždy dvě stejná slova stejnou barvou). Nakonec hledáme slova, která jsou téměř stejná, jen je tam nepatrná odchylka. Opět je označíme stejnou barvičkou, jinou než slova předchozí a navíc zakroužkujeme rozdíl v těchto slovech. Všechna slova pospojujeme s obrázky vedle, podle významu slov. Upozorníme žáky, že některá slova mají více významů a pokusíme se ještě společně vymyslet jiná více významová slova.

**Zpětná vazba:**

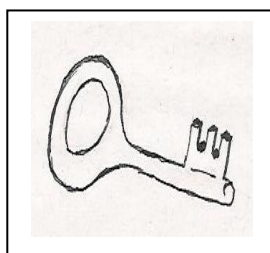
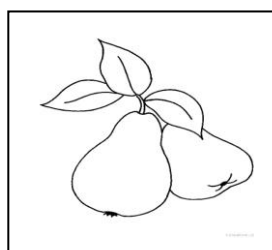
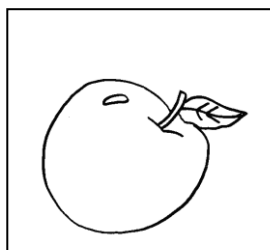
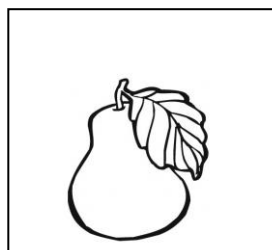
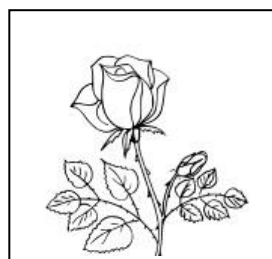
Kontrola vypracovaného pracovního listu, ověření pochopení vícevýznamových slov.

Evelínka začala chodit do první třídy. Číst ještě moc neumí, ale čtení ji baví. Dlouhým větám ještě nerozumí, proto jí její starší sestra Karolína nakreslila obrázky a vedle vypsala slova, která je třeba s obrázky spojit.

Přiřaď slova k obrázkům.



klíč  
růže  
židle  
taška  
kolo  
liška  
hruška  
hrušky  
kolo  
klíč  
liška  
jablko



# Pracovní list č. 7

**Cíl:** Fonematické vnímání, diferenciací hlásek, procvičování sluchové percepce

## Motivace:

Upozorníme žáky na slova, která se rýmují. Hledáme, jejich společné znaky. Učitel říká slova, jak ho napadnou a žáci ke slovům hledají slovo rýmující se.

Příklad:

Sněží – běží, leží...      pláče – skáče, koláče...      saze – blaze, maže...

Vada – lada, záda...      daleko – široko, jablko...      stromeček – domeček, věneček....

U všech slov spočítáme slabiky.

Nakonec se snažíme dojít k závěru, jak vypadají slova, která se rýmují. Společně vytvoříme poučku.

## Hlavní část:

Nahlas čteme věty a doplníme hlásky, aby slova dávala smysl. Po přečtení všech vět žák pracuje samostatně, znovu čte věty, do slov doplní chybějící písmena a slovo přepíše vedle na řádek. Žáci si vezmou barevnou pastelku a kroužkují rozdíl v rýmujících se slovech (označí první písmena slova).

# Rýmovačka

Nejprve si celý text projdi pouze očima, bez čtení. Jsou-li tam obtížná slova, podtrhej je. Dopln chybějící písmena ve slovech následujících veršů a doplněné říkanky přečti. Slova s doplněnými písmeny přepiš vedle na řádek. Podobně si vymysli svou vlastní rýmovačku a napiš ji na poslední linky.

Jirka s Alenkou vytvářeli rýmovačky, ale ze slov, která se rýmují, vypadlo vždy první písmeno. Pokus se písmenko správně doplnit, aby věty dávaly smysl.

Na poli už zrají \_lasy, \_\_\_\_\_

v dálce slyším cizí \_lasy. \_\_\_\_\_

V chlívku kňučí malé \_ele, \_\_\_\_\_

vedle přežvykuje spokojené \_ele. \_\_\_\_\_

Ve vodě si plave \_yba, \_\_\_\_\_

V diktátě je opět \_yba. \_\_\_\_\_

V pohádce je šestihlavý \_rak, \_\_\_\_\_

dědečkovi ochabuje \_rak. \_\_\_\_\_

Na pasece viděl tančit \_ílu, \_\_\_\_\_

k přemožení draka potřebuje \_ílu. \_\_\_\_\_

Auto veze bílou \_ouku, \_\_\_\_\_

sekáč seče širou \_ouku. \_\_\_\_\_

Nástroj na sekání trávy je \_osa, \_\_\_\_\_

Alenka už zase běhá \_osa, \_\_\_\_\_

do nožičky ji bodla \_osa. \_\_\_\_\_

---

---

# Pracovní list č. 8

**Cíl:** sluchová diferenciacie, fonematické vnímání

## Motivace:

Jirka má mladšího bratra, jsou mu teprve tři roky. Mluví sice ve větách, ale některé hlásky ve slovech zaměňuje. Poslouchej, co Jiřík říká a oprav chyby ve výslovnosti.

Učitel tvoří věty s chybně vyslovenými slovy. Úkolem žáků je chybu odhalit a opravit.

Příklady:

Jdu ven, zavaž mi boky.

Namaluj mi tolo.

Podej mi šíci, budu jíst.

Žák jen poslouchá a opravuje chybná slova bez opory zraku, pokud by se objevil problém, žák nedokáže odhalit chyby ve výslovnosti, pak hledá jen špatně vyslovené slovo, to napíšeme na tabuli nebo na papír, vedle napíšeme slovo správně a záměnu hlásek hledáme s oporou zraku.

## Hlavní část:

Nejprve přečteme slova v pravém sloupci psaná kurzívou a vysvětlíme jejich význam, popřípadě vytvoříme věty. Žák musí daným slovům dobře rozumět, aby je do vět mohl správně doplnit.

Teprve potom žák čte věty a samostatně doplňuje slova do vět. Slovo vždy přepíše na řádek. Vezme si barevnou pastelku a označí rozdíly mezi podobnými slovy.

## Zpětná vazba:

Uvědomění si, že slova jsou si podobná a mohou se lišit jen nepatrnými rozdíly, které nám smysl slova změňi.

## Neúplné věty

Alenka psala domácí úkol, ale nevěděla si rady s chybějícími slovy. Pomoz jí doplnit do vět správná slova tak, aby věty dávaly smysl.

Nejprve čti slova psaná kurzívou a vysvětli je, pak doplň do vět.

Chudý sedí na ulici a o jídlo \_\_\_\_\_ . *zebra*

Koním je velmi podobné zvíře, \_\_\_\_\_ . *žebra*

Dávej pozor, ať nespadneš a nepolámeš si \_\_\_\_\_ . *žebrá*

Starý lak z rámu musíme ocelovým kartáčem \_\_\_\_\_ . *šetři*

S tabule ten nápis houbou \_\_\_\_\_ . *sedřít*

Získané peníze neutrácej, trochu jimi \_\_\_\_\_ . *setři*

Dědeček má pod nosem \_\_\_\_\_ . *mír*

Národy mezi sebou uzavřely \_\_\_\_\_ . *knír*

Pes stále čumákem okolo domu \_\_\_\_\_ . *čihá*

Lev na svou kořist \_\_\_\_\_ . *čichá*

# Pracovní list č. 9

Cíl: Čtení s porozuměním, globální čtení slov

## Motivace:

Položíme před sebe pastelky různých barev. Učitel tvoří věty s přirovnáním k barvě.

Příklad:

Jitky svetr má barvu jako nebe. Děti zvednou pastelku, odpovídající barvě Jitčina svetry.

Pepík má tvářičky jakom růžičky. Opět děti zvedají pastelku v odpovídající barvě tváří, můžeme ještě dovysvětlit.

Zvedni pastelku barvy jako slunce. Podepiš se pastelkou, která má barvu jako jarní tráva. Dědeček má vlasy jako padlý sníh. Zdena má oči jako pomněnky.

Můžeme i vysvětlit rozdíl ve smyslu vět:

Jahody jsou sladké jako med. Čaj je sladký jako cumel.

Jahody jsou příjemně sladké, ale čaj je přeslazený (je sladký příliš).

## Hlavní část:

Čteme nahlas pravý sloupec zvlášť a levý sloupec zvlášť. Pokud žáci některým výrazům nerozumějí, je nutné jim je předem vysvětlit. Neznámá slova se mohou objevit především v pravém sloupci. Je proto nutné, aby si žák znovu prošel slova v pravém sloupci očima a pokud některá jsou pro něho nesrozumitelná, podtrhl je. Význam mu byl vysvětlen. Nakonec samostatně pracuje a spojuje výrazy v pravém sloupci s výrazy ve sloupci levém.

Celý text si projdi očima bez čtení. Podtrhej obtížná slova nebo slova, kterým nerozumíš. Vysvětli jejich význam. Doplň chybějící slova do vět, aby věty dávaly smysl. Vznikne přirovnání. Text čti nahlas.

Jirka vymyslel spolu s maminkou a tatínkem spoustu přirovnání. Jen si je nepořádně zaznamenal a nevěděl, ke kterému co patří. Pomoz mu je správně k sobě přiřadit.

Voda je studená		vlk
Maliny jsou sladké		vrabčí hnízdo
Poskakuje		led
Je mrštný		med
Čistý		vrabčák
Je pilný		zařezaný
Je kyselý		slon
Je bílý	jako	ještěrka
Je černý		včelka
Tváře má červené		růžičky
Oči má modré		šťovík
Je chytrý		břit
Je mazaný		pomněnky
Je ostrý		liška
Sedí tam		sníh
Vlasy má rozčuchané		noc
Je hladový		sklo



# Pracovní list č. 10

Cíl: Čtení s porozuměním, globální čtení krátkých slov

## Motivace:

Jmenuj členy rodiny a k nim činnosti, které jsou pro ně typické.

Příklad:

Maminka vaří. Davídek pláče. Irena kreslí. Jirka plave. Babička plete. Tatínek spravuje auto.

*HRA:*

Představte si, že čaroděj začaroval celý svět a dějou se prapodivné věci: Ryba chodí. Auto létá. Dům mluví. Pes kokrhá. Slepice zpívá. Koláč se vaří. Polévka je veselá.

Dále děti samy vymýšlí věty, které nemohou nastat. Chybně vyslovený smysl vět opravíme tak, aby se mohl splnit. Tím se kouzlo čaroděje zničí.

## Hlavní část:

Čteme nahlas všechny věty. Ve větách žáci tužkou podtrhají činnosti. Nakonec činnost správně přiřadí podmětu, který ji může vykonat. Věty musí dávat smysl.

## Zpětná vazba:

Kontrola opravených vět.

## Popletené věty

Spoj slova v odstavci k sobě, tak aby věty měly smysl a mohly být pravdivé.

Jirka opisoval do domácího úkolu jednoduché věty. Správně měl napsat, co kdo dělá. Na úkol se ale nesoustředil a nevšiml si, že věty nedávají smysl. Pomoz mu chyby napravit.

Koza kreslí.

Ryba leze.

Karel mečí.

Radka letí.

Kolo kouří.

Raketa plave.

Komín jede.

Rak skáče.

Miminko vaří.

Telefon jede.

Maminka bručí.

Traktor zvoní.

Maliny pláče.

Topič roste.

Medvěd zrají.

Tráva topí.

Slunce taje.

Babička trká.

Svíčka kvete.

Balón voní.

Sněženka vychází.

Beran se koulí.

Sníh svítí.

Byliny peče.

# Pracovní list č. 11

Cíl: Čtení s porozuměním

Motivace:

Připravíme si kartičky se slovesy: sedí, krmí, plave, jede, létá, svítí, škrta

(nebo jen vyslovujeme činnosti) a žáci tvoří věty, které mohou nastat a které nastat nemou (nedávají smysl).

Hlavní část:

Přečteme všechny věty nahlas.

1. Žák spočítá, kolik má každý sloupec vět.
2. Následně přečte všechna slova v levém sloupci, která obsahují např. hlásku d
3. Žák přečte všechna slova začínající na p
4. Žák přečte všechna slova pouze v levém sloupci končící na a
5. V levém sloupci přečte pouze první slabiky slov
6. V pravém sloupci přečte pouze poslední slabiky slov.

Po seznámení se stextem čte žák věty znovu, sám a ke každému obrázku přiřadí jméno osoby, která danou činnost vykonává.

**Zpětná vazba:** Kontrola přiřazených jmen k obrázkům.

K obrázkům napiš jména dětí nebo povolání podle textu.

Ivana skáče na trampolíně.

Jirka plave.

Kája zamyká.

Kronikář píše kroniku.

Radek si čistí zuby.

Petr lyžuje.

Pavel jede na kole.

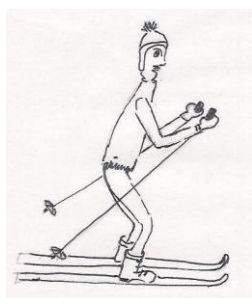
Žaneta bruslí.

Jana maluje.

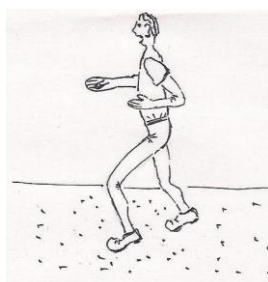
Učitel stříhá.

David skáče do písku.

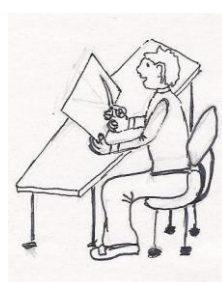
Jan běhá.



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



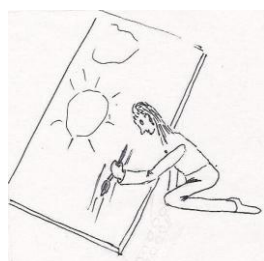
\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_



\_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 12

**Cíl:** Čtení s porozuměním. Hledáme logické výpovědi. Procvičování sluchové percepcce, cvičení pozornosti.

## Motivace:

**HRA:** Učitel vypravuje dětem příběh. Pokud řekne nějaký nesmysl, žák se postaví (nebo zvolíme jiné gesto).

**Příklad:**

Je neděle odpoledne. Tatínek šel do lesa na koni. Cesta vedla okolo studánky. Na kameni u cesty se vyhříval čáp. U nedalekého rybníka kvákaly ryby. Na louce kvetly zvonky a kopretiny. Tatínek je natrhal mamince do vázy. Maminka doma zatím pekla polévku. Jirka si četl. Po příchodu tatínka z lesa se všichni společně naobědvali a odpoledne odjeli k tetě na návštěvu.

## Hlavní část hodiny:

Nahlas přečteme věty na pracovním listu. Horní motivační text čte učitel nebo rodič. Cílem je nalézt věty, které nedávají smysl, opravit je nebo vysvětlit proč.

## Zpětná vazba:

Kontrola porozumění přečteným větám.

## Popletený domácí úkol

Alenka je žačka třetí třídy. Do školy chodí ráda. Pokud nemá maminka čas, pomáhá jí s úkoly její bratr, a přitom občas Alence provede nějakou lumpárnu.

Zrovna dnes měla složit několik vět o tom, co se děje v přírodě kolem nás. Úkol se jí zdál příliš složitý, a proto poprosila o pomoc bratra Marka. Ten se nabídl, že věty vymyslí a položí je Alence na stůl, aby si je mohla přepsat, než přijde maminka domů. Alenka souhlasila.

Když se dala do přepisování, zjistila, že ne všechny věty dávají smysl. Musela je tedy všechny pročíst a ty nesmyslné vyškrtat.

Vyškrtej nepravdivé a nesmyslné věty.

Les tiše šumí a šustí.

Louky nádherně voní.

Ptáci nepříjemně nadávají.

Liška číhá na svou kořist.

Zajíc v lese panáčkuje.

Malý zajíček se krčí v obilí.

Jezevec vylezl z nory.

Vydra plave v kaluži.

Kombajny jedou posekat vysoký les.

Sojku v lese je slyšet krásně zpívat.

Lesní bystřina utíká do kopce a sotva dechu popadá.

Z dálky je slyšet štěkot psa. V lese je krásně.

# Pracovní list č. 13

**Cíl:** Práce s textem, orientace v textu, vytažení důležitých informací z textu.

## Motivace:

Povídejte si o důležitosti čtení, které přináší informace a zkušenosti jiných lidí, s nimiž se nemůžeme setkat právě v této chvíli. Přineste ukázkou receptů na výrobu jídel, návodů na výrobu jednoduchých předmětů, atd. Cílem je se ujistit, že pokud si umím text přečíst a dostatečně mu rozumím, jsem schopen pracovat podle návodu s dobrým výsledkem.

## Hlavní část:

Práce s textem v pracovním listě.

## Zpětná vazba:

Kontrola a příprava ingrediencí podle návodu atd.

## Svátek maminek

Zítřka je neděle, všechny maminky mají svátek. Alenka by chtěla mamince udělat radost, ale neví jak. Alenka přemýšlí a přemýšlí a už to má. Upeče muffiny s čokoládou, ty mají všichni rádi, hlavně Alenka. Poprosí maminku o recept a ujistí ji, že buchtičky vyrobí opravdu sama. Maminka souhlasí. Vyndá recept a podá ho Alence. „nejprve si ho přečti, pak si všechny potřebné ingredience připrav na stůl, abys při přípravě těsta nemusela odbíhat.“

Pomoz Alence vypsát seznam všech věcí, které si musí připravit, než začne s výrobou muffinů. Vezmi si barevnou pastelku a podtrhej je.

Zapneme troubu na 180°C, aby se nahřála. Polovinu kostky změklého másla (125g), 100g cukru a 2 vejce našleháme na elektrickém šlehači tak, aby se cukr rozpustil. Do směsi přidáme 250g hladké mouky se lžičkou prášku do pečiva. Vše zamícháme stěrkou nebo vařečkou. Přidáme pět lžic mléka, nastrouháme, nakrájíme nebo nalámeme hořkou černou čokoládu na vaření. Vše zamícháme a vzniklou směs plníme do formiček a pečeme v předem vyhřáté troubě. Po upečení podáváme ke kávě a čaji.

Alence se však pomíchal postup práce, pomoz jí ho upravit. Seřad'te věty ve správné posloupnosti podle návodu v receptu.

1. Vzniklou směs plníme do formiček.
2. Do směsi z másla vajec a cukru přidáme mouku, prášek do pečiva a čokoládu.
3. Pečeme ve vyhřáté troubě.
4. Podáváme k čaji a kávě.
5. Šleháme máslo cukr vejce.



# Pracovní list č. 14

**Cíl:** logická posloupnost, porozumění textu, rozvoj komunikačních schopností

**Motivace:** režim dne – vyprávějte si o povinnostech každého dne

postup při hygieně zubů – popište v přesném sledu

pracovní postup papírové čepice – nejprve můžeme s dětmi vyrobit a následně stanovit přesný pracovní postup.

Každá pracovní činnost má určitou posloupnost, kterou je třeba dodržet. Určitý řád má i čas, ve kterém žijeme a pracujeme. Všechny změny probíhají v určitém sledu. Například změny během roku. Povídejte si s dětmi o ročních obdobích, co je pro ně typické a které činnosti k nim patří. Zařaďte na časovou osu v přesném sledu.

**Příklad:**

**ZIMA:**

Nový rok – plesy, tanec, zábava, masopust – sníh, mráz - období před velikonoce (postní doba)

**JARO:**

Velikonoce – sázení rostlin, setí, barvení vajíček, pletení pomlázky, zelená se tráva, pučí stromy, otepluje se, všechno kvete.....

**LÉTO:**

Prázdniny, dovolená, koupání tábory, výlety – zraje ovoce – horko – maliny, borůvky, sklizeň obilí

**PODZIM:**

Sklizení ovoce, pouštění draka, silnější vítr, ochlazení – padání listů – příprava pole na zimu – rytí zahrádky....

Vybereme jen jednu z nabízených možností, jde o pochopení posloupnosti v čase, sledu lidských činností a návaznosti jednoho kroku na druhý. Nakonec pracujeme s pracovními listy. Pokud si žáci nevědí rady, můžeme pomoci známější činností, kterou provádí každý den.

Alenka upečené muffiny vyrovnala na táč na sváteční stůl. Velmi se těšila, jakou bude mít maminka radost. Tatínek si všiml jejího nadšení, pochválil ji za krásně upečené cukroví a navrhl: „Než zavoláme maminku, uvaříme společně kávu. Ale aby měla opravdovou radost, umyješ špinavé nádobí.“ Alenka si vzdychne, postaví ke dřezu a začne.

Pomoz zvolit Alence správný postup při mytí nádobí.

1. Opláchne umyté nádobí čistou vodou.
2. Napustí teplou vodu do čistého dřezu.
3. Nakonec umyje špinavý dřez.
4. Houbičkou umývá špinavé nádobí.
5. Do teplé vody přidá kávovou lžičku mycího prostředku na nádobí (jaru).
6. Vypustí špinavou vodu ze dřezu
7. Nechá čisté a opláchnuté nádobí okapat.
8. Otře pracovní plochu po špinavém nádobí do čista a do sucha.

# Pracovní list č. 15

**Cíl:** Porozumění čteným slovům, sluchová a zrková diferenciacie.

**Motivace:**

1. Nejprve si žáci zakryjí oči a učitel vytváří různé zvuky např. mačkáním papíru, ťukáním do stolu, tlesknutím... Úkolem žáka je rozlišit, zda zvuky jsou stejné nebo jiné a popřípadě je rozpoznat a pojmenovat.
2. Učitel říká dvojice slov (zvuků), které znějí stejně nebo různě. Úkolem žáka je rozpoznat rozdíl. (Je důležité slova vyslovovat zřetelně, ale přirozeně, nepřehánět výslovnost slov). Vždy procvičujeme maximálně 10 min.

Maba - mapa, mopo - mobo, mipi - mipi, mubu - mubu, mibi - mipi, mebe - mebe, mupu - mupu, mobo - mobo, mapa - maba, mubu - mupu, mepe - mebe, mupu - mubu, mibi - mibi, mupu - mubu, mepe - mepe, mopo - mopo, maba - maba, mipi - mibi, mepe - mebe, mobo - mopo, mapa - mapa, mibi - mibi.

Musa - muza, masa - masa, mizi - mizi, mozo - moso, meze - mese, maza - masa, mizi - misi, muzu - musu, moso - moso, mese - mese, moso - mozo, muzu - muzu, masa - maza, misi - mizi, mozo - mozo, musu - musu, maza - maza, meze - mese, misi - misi, mese - meze, misi - misi, muzu - muzu, musu - musu.

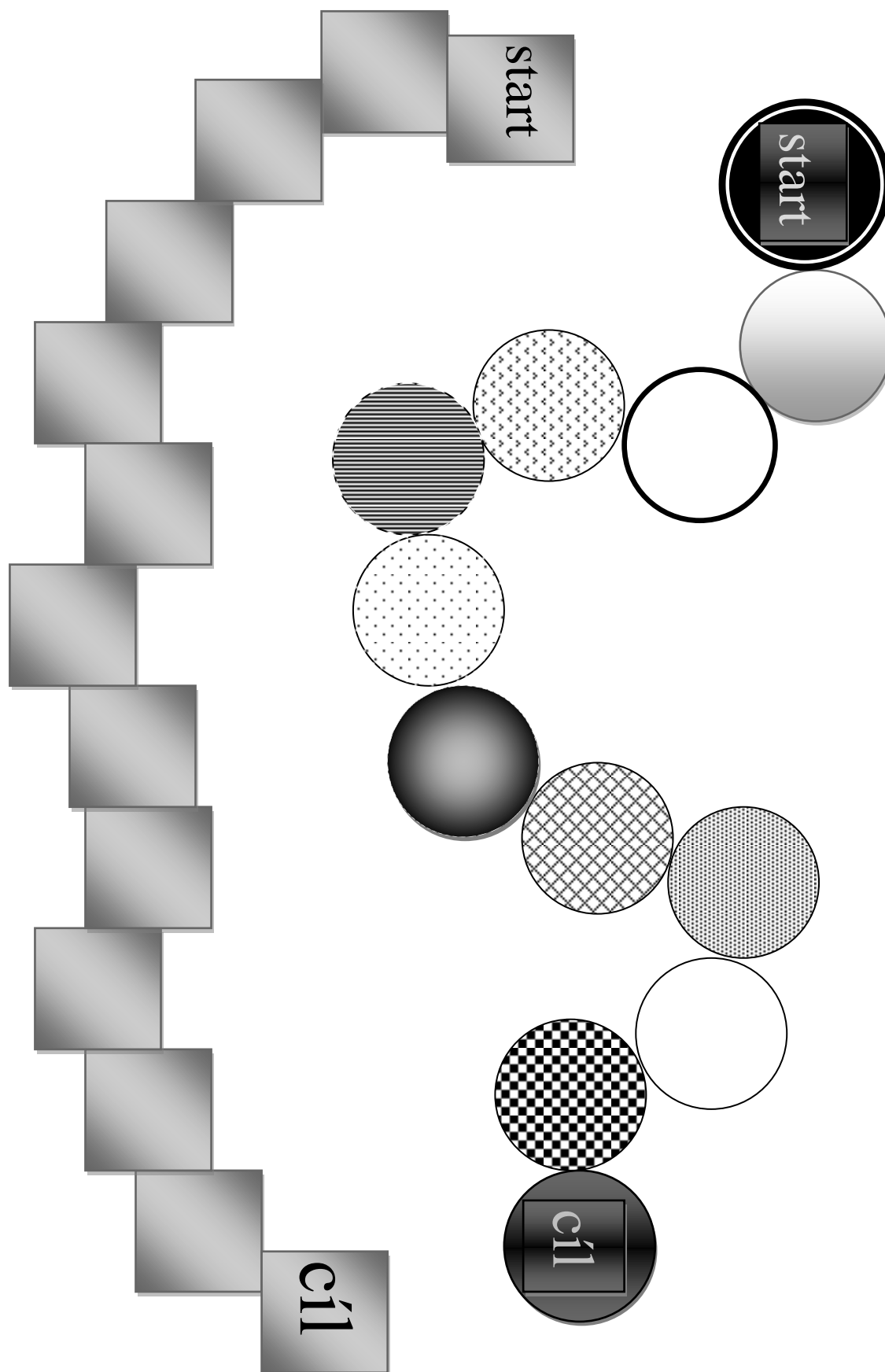
Použijeme hrací plochu na straně 36. Žák si nasadí figurku (kamínek na start obou obrazců, pokud uslyší stejný zvuk dvou vyslovených slov, posune figurku na další čtverec. Uslyší - li různý zvuk dvou slov, posune figurku na další kruh. Takto postupuje do konce cvičení, učitel nemusí žáka kontrolovat po každém tahu, neboť na konci cvičení by se měl dostat do cíle na obou obrazcích. Nedostane - li se žák do cíle, udělal chybu a zkusíme to samé cvičení ještě jednou.

**Hlavní část hodiny:**

Přečtení vět v rámečkách a správné doplnění slovo, které do věty patří. Vedle slova je vždy písmeno, které napíšeme do rámečku v tajence. Píšeme pouze písmeno u slova správně napsaného. Písmeno píšeme do rámečku s číslem, podle čísla věty, do které jsme slovo doplňovali.

**Zpětná vazba:** Zkontrolujeme tajenku.

# Auditivní diferenciacie řeči



## Vylušti hádanku

Do vět vyber správná slova a písmenko na řádku za doplněným slovem dopiš do prázdného okénka v tajence.

Jirka odjel na výlet, ale zapomněl si doma svačinu. Kamarád Petr se s ním podělil o tu svou. Druhý den paní učitelka vytvořila křížovku a dala ji žákům, aby vyluštili tajenku.

1. Těstoviny si pokapal	kečupem	P
	kepučem	S
2. Venku je černočerná	tam	R
	tma	Ř
3. Auto přijíždí	správa	A
	zprava	Í
4. Dravý pták zaryl do své kořisti ostrý	dráp	T
	drát	M
5. Dojděte, prosím, na	počtu	Y
	poštu	E
6. Upřeně se na mě dívaly jeho	oči	L
	oka	K
7. Trápí ho ukrutný	kašel	E
	kužel	A

### V nouzi poznáš

--	--	--	--	--	--	--

1.      2.      3.      4.      5.      6.      7.

# Pracovní list č. 16

**Cíl:** Sluchová percepce, fonemické vnímání, zraková percepce

**Motivace:**

*HRA na detektivy*

Přišli k nám lupiči a ukradli...

Předmět začínající na N, 2 slabiky, končí na Y - položený na stole

V, 2 slabiky, končí na A - stojící na okně

T, 3 slabiky, končí na E - visící před vámi

O, 2 slabiky, končí na Z - pověšený

R, 2 slabiky, končí na K – pověšený na poutku

Učitel popíše slova začínajícím písmenem a počtem slabik a končícím písmenem. Úkolem žáka je poznat o jaký předmět jde. Pokud možno bez nápovědy. Neví-li si žák rady, může učitel napovědět místem, kde se předmět nachází.

**Hlavní činnost hodiny:**

V pracovním listě hledáme slova, která se rýmují (mají stejný počet slabik a jsou podobně zakončená)

**Zpětná vazba:**

Kontrola pracovního listu a vytvoření vlastních rýmujících se dvojic až trojic slov.

## Hledáme rýmy

Pepík s Aničkou by chtěli složit mamince k svátku básničku. Tatínek jim poradil, ať zkusí najít slova, která se rýmují. Některá si vypsali na řádek vedle sebe, ale připletla se jim tam slova, která se nerýmují. Pomoz jim najít správné rýmy.

Najdi slova v jednom řádku, která se rýmují a zakroužkuj je vždy stejnou barvou.

Kalhoty	šlápoty	střevíce	mrákoty	botasky
Míč	klíč	pryč	dům	konev
Kuře	vrabec	tanec	konec	salát
Les	tůň	pes	ves	koza
Most	kost	stůl	host	židle
Pánvička	travička	kozička	kuřátko	vajíčko
Kuřátko	pohádka	na krátko	dvoreček	stůl
Zajíček	malíček	Janíček	kolíček	zvonek
Myš	piš	slyš	sice	víc
Poklička	sklenička	výšivka	vesnička	kopeček
Vánoce	ovoce	promoce	stromček	ozdoby
Bylina	kalina	jiřina	astra	játra
malíř	zvonec	srnec	zajíc	konec
Tele	bota	motá	bere	mele

# Pracovní list č. 17

**Cíl:** Porozumění čtenému, logické myšlenkové mapy – nadřazený, podřazený

## Motivace:

Povídáme si s dětmi o nákupech. Učitel se ptá, ve kterém obchodě se dají nakoupit různé věci denní potřeby.

Příklad:

Brambory, meloun, květák

Pero, zápisník, ubrousky

guma, pohlednice, čtvrtka

mast proti bolesti, kapky do nosu, vitamíny

ponožky, svetr, kalhoty

HRA na detektiva:

Jsme s maminkou ve městě, ale ztratili jsme se jí. Vezmeme telefon a zavoláme. Maminka hovor vezme, ale nestačí odpovědět, protože právě přišla na řadu. V telefonu se ozve:

polohrubou mouku, chléb, 6 rohlíků, džus

Mýdlo, soda na praní, jar

Kilo hrušek, okurek, 3 banány

úkolem dětí je určit, kde maminka nakupuje

( tři různé obchody)

## Hlavní část hodiny:

Hledáme slova, která do skupiny slov nepatří. Žák by měl poznat skupinu nadřazenou většině slov a hledat výjimku, která do této skupiny nepatří.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovního listu, vysvětlení rozhodnutí, které žák udělal.



## Hledáme slova, která k sobě patří

Děti jely s paní učitelkou na výlet. Cestou měly mnoho zážitků, aby si něco pamatovaly, psaly si slova, názvy věcí, která pro ně něco znamenala. Pak se jim ale slova pomíchala a ony je musely společnými silami dávat k sobě podle významu.

Najdi slova, která mezi ostatní slova nepatří.

Slon, opice, velbloud, kormorán, hroch, tygr

pomeranče, banány, mrkev, brambory, tvarohové knedlíky

Holub, vrabec, pštros, zajíc, poštolka, orel

Pstruh, žába, lín, kapr, sardinka, makrela

Cibule, česnek, řízek, křen, pórek

Hruška, jablko, švestka, paprika, jahody

Rajčata, paprika, cibule, banán, okurek

autobus, auto, motorka, vlak, traktor

Silnice, cesta, chodník, louka, dálnice

Slunce, tma, Měsíc, hvězdy, Země

# Pracovní list č. 18

**Cíl:** Porozumění čtenému.

**Motivace:**

*HRA na povolání*

Podáme dítěti do ruky plácačku na koberce. Jeho úkolem je gesty ostatním představit nějaké povolání. Ostatní se pozorně dívají a hádají. Cílem hry je uvědomit si některé atributy činností, které jsou pro určitá povolání charakteristická.

**Hlavní část hodiny:**

Správně přečíst text a doplnit povolání, které představuje.

**Zpětná vazba:**

Kontrla povolání v textu.

## Urči povolání

Pracuji ve velké budově. Do mé kanceláře chodí mnoho lidí. Většinou čekají v čekárně, až na ně přijde řada. Všichni návštěvníci mne navštěvují proto, abych jim poradil, jak naložit se svým tělem. Ukazují mi své rány a svá bolavá místa. Většinou je posílám domů do postele, nechám je několik dní ležet. Předepíši jim masti, léky, kapky.

Moje povolání je.....

Rovněž pracuji ve velké budově. Každý den se zde schází mnoho dětí. Jsou rozděleny do skupin. Já vedu jen jednu skupinu. Pracujeme s tužkou, pastelkami, knihami, počítačem, křídou a tabulí. Čteme, píšeme, cvičíme v tělocvičně nebo na hřišti, kreslíme, malujeme, zpíváme. Někdy společně jdeme na koncert nebo do kina či divadla. Těsně před velkým volnem společně jedeme na výlet.

Moje povolání je.....

Pracuji s velkými nádobami. Míchám v nich různé ingredience dohromady, pak je předkládám zájemcům k ochutnání i požívání. Přichází k nám velcí i malí den co den, stráví u nás půl hodiny nebo jen několik minut, naplní si své hladové žaludky a zase běží po své práci.

Moje povolání je .....

Jsem kouzelnice, která umí změnit lidi. Pracuji s látkou, kterou nejprve rozstříhám, kusy potom sešívám. Moje výrobky chrání před chladem a zimou, větrem, deštěm, ale jsou i módním doplňkem.

Moje povolání je.....

Pracuji se stavebnicí pro dospělé. Aby mi kostky držely na sobě, musím si namíchat lepivou hmotu z cementu, písku, vody. Ze stavebnice stavím vysoké stavby, které slouží druhým k bydlení, hraní, učení, léčení i jinak.

Moje povolání je.....

# Pracovní list č. 19

**Cíl:** Porozumění čtenému, sluchová a zraková diferenciacce, procvičování hranice slov ve větě, procvičení správné stavby vět, procvičování sluchové paměti.

## Pomůcky:

Kostičky stavebnice Lego – alespoň 5 ks každému. Kostičky můžeme nahradit kamínky, kaštiny atd.

## Motivace:

Učitel vysloví větu. Úkolem žáka je si větu zapamatovat a za každé slovo ve větě postavit do řady jednu kostičku. Dále s větou pracujeme. Učitel se ptá, kolik má věta slov, které slovo je třetí, druhé, atd.

## Hlavní část hodiny:

V pracovním listě jsou věty ze známých písní. Slova jsou spřeházená a úkolem žáka je vytvořit správný slovosled ve větách.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovního listu, zazpívání si některé známé písně.

Poskládej věty ve správném slovosledu.

dvě, čtyři, Janku, pět, cos to tři, cos sněd. Jedna, to

-----  
okny Pod vodička. našima teče

-----  
bubeníček, hochy. a svolává na buben Tluče tluče

-----  
Rybička chytil šohajek plave, ji u kraje. samého malička po Dunaji

-----  
moje zelená je potěšení. Travička to

-----  
silnicí, panenky potkali je Šly myslivci.

-----  
zelenou Skákal oves, přes louku. pes přes

-----  
Kočka nebude- li dírou oknem, leze pršet pes nezmoknem.

-----  
koťátko trávníčku, Hrálo na si pacičkou po sluníčku. Sahalo

-----

# Pracovní list č. 20

**Cíl:** Čtení s porozuměním, rozvoj komunikace

**Motivace:**

Povídejte si s dětmi o cirkuse. Zaměřte na to, zda tam někdy byly, jestli vědí, která povolání se tam vyskytují a co dělají za činnost. Vysvětlete slova jako žonglér, krotitel, artista, klaun, šašek. Jmenujte zvířata, která mohou děti v cirkuse vidět: psy, lvy, tygry, slony, medvědy, koně. Vysvětlete si co, tam dělají, kdo se o ně stará atd.

**Hlavní činnost hodiny:**

Práce s pracovními listy spočívá ve čtení textu s porozuměním a správné přiřazení činnosti k názvu povolání.

**Zpětná vazba:**

Kontrola pracovního listu.

## Přijel k nám cirkus

Jednoho dne vyrostl na zelené louce za městem veliký rozlehlý stan. „To je cirkusový stan“, oznámila nám paní učitelka. Poproste rodiče a můžete se jít podívat na představení. Nabídku přijalo mnoho dětí se svými rodiči. Hlediště bylo úplně plné. Všichni s úžasem pozorovali účinkující na kruhovém hledišti.

Oprav pomíchané věty. Co, kdo v manéži dělá.

Žongléři	neohroženě práskal bičem.
Artisté	obíhali manéž a měnili směr podle přání krotitele.
Krotitel tygrů	vyhazovali vysoko do výšky talíře, balónky
Cvičitelka slonů	proskakovali ohnivými obručemi
Klauni	v manéži cvičili na hrazdách vysoko nad zemí.
Koně	skotačili a prováděli si naschvály.
Cvičení tygři	předváděla artistické číslo na jeho hřbetě.

# Pracovní list č. 21

**Cíl:** Procvičování sluchové paměti, zrakové percepce

**Pomůcky:** Tabule, křída nebo list papíru a tužka

## Motivace:

Na tabuli nebo na kousek papíru napíšeme názvy svátků v roce. Jednotlivé svátky představíme několika větami a vysvětlíme jejich význam a symboly.

**VÁNOCE, DUŠIČKY, ADVENT, VELIKONOCE**

Učitel říká slova společná pro jeden svátek a úkolem žáků je odhalit, který to je.

**Příklad:**

Svíčka, koš s umělými květinami, věnce, padající listí, hřbitov, podzim

Dárky, sníh, čert, maska, anděl, adventní věnec

Dárky, cukroví, vánočka, stromeček, svíčky, koledy, betlém, Ježíšek

Proutí, vrba, vajíčka, kuřátka, zajíček, koleda, jaro

## Hlavní část hodiny:

V pracovním listě jsou slova související s adventem a vánoce. V levém sloupci mají slova přeházená písmena a v pravém sloupci jsou činnosti, které s nimi souvisí.

## Zpětná vazba:

Kontrola správně napsaných slov s původně zpřeházenými písmeny v pracovním listě.



## Vánoční zvyky

Barborka má ráda Vánoce. Zvyky, které s rodiči dodržují, si pečlivě zapisuje už od adventu. Barborka si napsala poznámky, ale byla příliš roztěkaná, málo se soustředila, písmenka v jednotlivých slovech se jí pomíchala. O to jí to dalo více práce poznámky přečíst.

Pokus se správně přečíst poznámky, které Barborka napsala. Pomohou ti slovesa ve vedlejším sloupečku.

Atnívedn vecěň	rozsvěcování
bobarrky	trhání větviček
Miášlku a čter	návštěvují děti
Btemlé	postavit
včníaño mesčektro	strojení
dkyár	balení a rozbalování
nováční krocuví	pečení
lekody	zpívání
čaknová	pletení a pečení

# Pracovní list č. 22

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, komunikační schopnosti

## Motivace:

Zpíváme píseň „Vánoce, vánoce přicházejí“ – povídáme si o prožívání vánoc a tradicích. Převyprávíme text písně. Mluvíme o všem, co se v písni nepodařilo.

Jmenujeme tradice jako strojení stromečku, pečení cukroví, krájení jablíčka. Zamýšlíme se nad tím, které zvyky dodržujeme, které už ne. Žák vzpomíná na své zkušenosti s přípravou na vánoce a adventem.

## Hlavní část hodiny:

Přečíst daný text a porozumět mu. Správně přiřadit tlustě tištěnou část vět k slabě tištěné části, aby souvětí dávala smysl.

## Zpětná vazba:

Každý člen rodiny něco popletl, děti jmenují jedince a popletené úkoly.

## Vánoční příběh

Jsou tu opět vánoce. Svátky pohody a lásky. Každý v naší rodině se snaží těm druhým udělat radost. Ne vždy se nám to ale daří. Obzvláště při vánočních přípravách u nás nastává zmatek. Dokončuje se úklid, aby bylo vše voňavé a naklizené. Zadělavá se na vánočky a vánoční cukroví, aby štědrovečerní stůl byl co nejbohatší. Připravujeme a balíme dárky. Na vánoce se všichni velmi těšíme.

Ty letošní byly úžasné, ale měly mnoho nedostatků, jako již každý rok. Já si však nestěžuji. Hlavně, že byly.

Zkus pospojovat části vět tak, jak k sobě patří podle významu.

**Babička zadělala těsto na vánočku, a ozdoby se rozbily.**

**Maminka namazala vánoční kolečka medem, místo cukru do něho nasypala sůl.**

**Dědeček místo ovoce na vánoční stůl koupil podpálil jsem závěsy na okně.**

**Já jsem zapaloval svíčky na vánočním stromečku a on se zmáchal.**

**Při nasazování špice na vršek, stromek spadl ale ono nevykynulo.**

**Tatínek ochutnával bramborový salát a brambory a cibuli.**

**Bratr Jiří se klouzal na zamrzlé louži, led praskl a kousl se do rtu.**

**Sestra Ivana vařila pro zmrzlého Jirku čaj, místo marmeládou.**

# Pracovní list č. 23

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, naslouchání (práce dle návodu), procvičování sluchové percepce, pravo levá orientace

## Motivace:

Žáci budou pracovat podle pokynů učitele. Gesty dokazují, že rozumí.

Příklad:

Zvedni pravou ruku nad hlavu. – žák provede, učitel kontroluje správnost provedení

Postav se na levou nohu a pravou pokrč v koleni.

Obě ruce spoj za zády.

Pokud zvládá jednodušší pokyny, zkusíme ztížit. Podáme více pokynů najednou.

Chytni se pravou rukou levého ucha.

Dej si obě ruce na kolena tak, aby se pravá ruka držela levého kolena a levá pravého.

Dej obě ruce na levé koleno.

Chyť se pravou rukou za palec levé nohy.

## Hlavní část hodiny:

Přečteme text nahlas. Žáci samostatně pracují podle návodu, vybarví kohouta a odpoví na otázku pod obrázkem.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů a správnost splněných úkolů.

## Kohout a barvičky

Namaloval jednou Tomík kohouta, ale zapomněl ho vybarvit. Kohout si vyšel na procházku po dvoře.

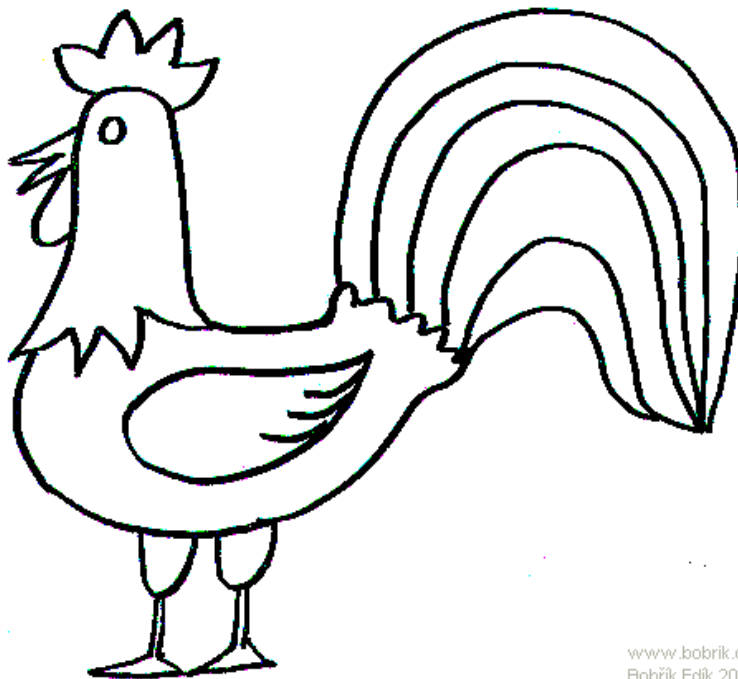
„Proč chodíš nevybarvený?“ podivil se pes.

Podíval se kohout na sebe do louže a skutečně, pes měl pravdu. „Nebud' smutný“, řekl pes, „jdi k barvám a ony ti pomohou.“

Přišel kohout k barvám a prosil je: „Barvy, barvičky, pomozte mi! My kohouti míváme na svém těle mnoho barev a podívejte se na mne. Vybarvěte mě, prosím.“

„Dobrá,“ odpověděla červená a vybarvila mu hřebínek a bradku. Zelená barva vybarvila ocas, žlutá tělíčko, modrá křídélka a oranžová zobák.

1. Pomoz barvičkám kohouta vybarvit podle návodu v textu.



1. Doplň správné slovo v odpovědi.

Kdo zapomněl kohouta vybarvit? Kohouta nevybarvil

# Pracovní list č. 24

Cíl: Porozumění čtenému textu

## Motivace:

*HRA na marťany:*

Domluvíme se s dětmi, že budeme slova rozdělovat na slabiky a za každou slabiku přidáme domluvenou slabiku (po). Slova vyslovuje s přidanou slabikou. Návčik provádíme na slovech jednoslabičných a postupně vybíráme víceslabičná slova. Slova s přidanou slabikou vysloví učitel a děti opraví na správný výraz bez přidaných slabik. Funkci si můžeme i otočit.

Příklad : pespo, důmpo, mostpo

Mlépokopo, vopodapo, kopozapo.....

Pokud se daří, můžeme přejít i k obtížnějším slovům nebo celým větám. Vždy je třeba vyslovit správně slovo, popřípadě opravit tajnou řeč, aby slabika byla opravdu po každé slabice slova. Můžeme psát slova i na tabuli nebo na papír a slabiky navíc žák vyškrtá a slovo přečte.

## Hlavní část hodiny:

Pracovní list, číst nahlas slova a přebytečná písmena v nich vyškrtat tak, aby slova dávala smysl. Dále každému členu rodiny přidělit alespoň jeden dárek pro něho vhodný.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů.

## Štědrý den

Nastal v dětských srdcích tolik očekávaný Štědrý den. Barborka balila dárky, které sama chtěla uložit pod stromeček, a přitom snila o svých vánočních přáních. Konečně nastala toužebně očekávaná chvíle. Na vánočním stromečku se rozjasnily svíčky a osvítily dárky pod ním.

Pokus se přečíst, co všechno Barborka našla pod stromečkem. Vyškrtej písmena, která do slova nepatří. Rozděl dárky pro všechny členy rodiny tak, aby každý něco dostal.

Bačokory, mýrdlo, vosňavku, obrázková knirha, panemnenka, míeč, lyáže, heldma, austíčko, staverbnice, pasteleky, bundar, kalahoty, sveotr, holdinky, plyšový medevídek, kostrky, auktovka, peknál, autoedráha, šáola, rukacvice, čerpice, kotlečkové bruosle, stoplní hera, tennisová raoketa, kupličky, náramekr, kovrále, kočábrek pro panenku, komlo, mobilní teleafon, nůžeky, vláoček, zástěra.

Maminka \_\_\_\_\_

Tatínek \_\_\_\_\_

Babička \_\_\_\_\_

Dědeček \_\_\_\_\_

Bratr \_\_\_\_\_

Barborka \_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 25

**Cíl:** Procvičování fonemického vnímání, sluchová diferenciacie, porozumění čtenému textu

## Motivace:

Rozlišování počtu a délky slabik ve slovech. Provádíme buď gesty, dlouhá slabika dlouhý krok, krátká poskok, nebo psaním čárky a tečky na tabuli nebo na papír. Žák musí spočítat slabiky.

Autobus - 3 slabiky - . . .

Kaskadér - tři slabiky . . . -

Dálnice – 3 slabiky - . . .

Trampolína - 4 slabiky . . . .

## Hlavní část hodiny:

Poskládat přeházené slabiky do slov tak, aby dávaly smysl. Na linku slovo přepsat ve správném tvaru.

## Zpětná vazba:

Kontrola a oprava.



Spoj slabiky do slov a slova napiš. Vlevo jsou slova se spřeháženými slabikami a vpravo jsou slova napsaná správně, ale v různém pořadí než vlevo.

PI CE ČE	_____	oteplováky
VI KA CE RU	_____	čepice
TEP VÁ LO KY O	_____	rukavice
NEČ KO NĚ	_____	odpoledne
LED PO OD NE	_____	radovánky
DO VÁN KY RA	_____	konečně
TÍ ČIS O	_____	zběsile
SED NA NOUT	_____	očistí
LE ZBĚ SI	_____	nasednout
CHO PŘÍ ZÍ	_____	namířili
ZAL DO KÁ NE	_____	příchozí
LI ŘI MÍ NA	_____	nedokázal
PJA NA TĚ	_____	zpomalilo
LI MA LO ZPO	_____	pozoruje
JE RU PO ZO	_____	napjatě

# Pracovní list č. 26

**Cíl:** Naslouchání, procvičování sluchové percepce, pravolevá orientace

## Motivace:

Učitel podává pokyny a žák provádí úkony. Reagujeme na možnosti a schopnosti žáka. Pokud dělá mnoho chyb, jsou pokyny jednodušší, pokud správně předvádí, mohu říkat více činností najednou.

Příklady:

Zvedni obě ruce nad hlavu.

Pravou ruku připaž. Levou ruku předpaž.

Dej pravou ruku v bok.

Chytni se pravou rukou za levé rameno a hlavu ukoľň do leva.

Chytni se levou rukou za pravé ucho, aby loket šel přes hlavu.

Atd.

## Hlavní část hodiny:

Doplnění pracovních listů. Žák si sám přečte pokyny a podle nich provede úkol.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů a správnost doplnění.

Nakreslete do prostředního čtverce tabulky trojúhelník.

Nalevo od trojúhelníku nakreslete čtverec.

Nad čtverec nakreslete obdélník.

Pod trojúhelník nakreslete kruh. Napravo od kruhu nakreslete ležatou osmičku.

Doprava úplně nahoru napište písmeno L.

Doleva úplně dolů napište číslo 5.

Nad ležatou osmičku napište znaménko plus.

Vedle písmena L nakreslete květinu.


# Pracovní list č. 27

**Cíl:** Porozumění čtenému a smyslu předložek, procvičování sluchové percepce a sluchové paměti

## Motivace:

HRA na cizince.

Setkali jsme se s cizinci, kteří mluví dobře česky, ale některé předložky zaměňují a tím se snižují srozumitelnost.

Učitel je cizinec, tvoří věty se špatně použitými předložkami a úkolem žáků je porozumět větě a předložku opravit.

Příklad:

Uklid' si knihu ve taška.

Počkej na mě ke dveře.

Posad' se do židle.

Sedni u stůl, budeme obědvat.

Vysvětlíme žákům, že předložce se pak váže i tvar slova. Pokud se jim zpočátku zdá úkol příliš obtížný, můžeme podstatné jméno za předložkou nechat ve správném tvaru a pozměnit pouze předložku. Žák po správném doplnění bude mít okamžitou zpětnou vazbu.

## Hlavní část hodiny:

Práce s pracovními listy. V pracovním listě jsou nedokončené věty, jejich pokračování je naznačeno předložkou. Úkolem žáka je věty doplnit, aby dávaly smysl. Podle předepsané předložky je třeba zvolit správný výraz.

## Zpětná vazba:

Kontrola vět v pracovním listě.

Doplňte věty:

Žáci chodí na oběd do \_\_\_\_\_

Žáci chodí do tělocvičny na \_\_\_\_\_

Kamarád chodí do skautské \_\_\_\_\_

Kamarád chodí na \_\_\_\_\_

Jdeme spát do \_\_\_\_\_

Jdeme spát na \_\_\_\_\_

Špinavou sklenici uklid' do \_\_\_\_\_

Čistou sklenici polož na \_\_\_\_\_

Zahradník jde pracovat do \_\_\_\_\_

Zahradník jde pracovat na \_\_\_\_\_

Zajíc utíká do \_\_\_\_\_

Zajíc utíká po \_\_\_\_\_

Běhat chodíme do \_\_\_\_\_

Běhat chodíme na \_\_\_\_\_

Auto zatočilo do \_\_\_\_\_

Auto zatočilo na \_\_\_\_\_

Peníze je rozumné uložit do \_\_\_\_\_

Peníze je rozumné uložit na \_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 28

Cíl: Porozumění čtenému a smyslu předložek, procvičování sluchové percepce a sluchové paměti, probouzení jazykového citu

## Motivace:

HRA na cizince.

Setkali jsme se s cizinci, kteří mluví dobře česky, ale některé předložky zaměňují a tím se sníží srozumitelnost.

Učitel je cizinec, tvoří věty se špatně použitými předložkami a úkolem žáků je porozumět větě a předložku opravit.

Příklad:

S tatínkem pojedeme do výlet.

Maminka jede sama v Prahy.

Zajíc běží na poli.

O víkendu pojedem k zahradu u babičky.

Vysvětlíme žákům, že předložce se pak váže i tvar slova. Pokud se jim zpočátku zdá úkol příliš obtížný, můžeme podstatné jméno za předložkou nechat ve správném tvaru a pozměnit pouze předložku. Žák po správném doplnění bude mít okamžitou zpětnou vazbu.

## Hlavní část hodiny:

Práce s pracovními listy. V pracovním listě jsou nedokončené věty, jejich pokračování je naznačeno předložkou. Úkolem žáka je věty doplnit, aby dávaly smysl. Podle předepsané předložky je třeba zvolit správný výraz.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů, vysvětlení funkce a smyslu předložek na, k, do.

Doplňte věty:

Jdeme nakupovat potraviny do \_\_\_\_\_

Jdeme nakupovat potraviny na \_\_\_\_\_

Večer si lehnu do \_\_\_\_\_

Večer si lehnu na \_\_\_\_\_

Brambory dáváme do \_\_\_\_\_

Brambory dáme na \_\_\_\_\_

Ve všední den chodíme do \_\_\_\_\_

O víkendu jezdíme na \_\_\_\_\_

Chodíme plavat do \_\_\_\_\_

Chodíme se koupat na \_\_\_\_\_

Chodíme se koupat k \_\_\_\_\_

Dříví přikládáme do \_\_\_\_\_

Dříví přikládáme na \_\_\_\_\_

Odpad házíme do \_\_\_\_\_

Odpad házíme na \_\_\_\_\_

Číslo napiš do \_\_\_\_\_

Číslo napiš na \_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 29

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, procvičování jazykového citu, rozvoj komunikačních schopností

## Motivace:

Pantomimou děti předvádějí činnosti prováděné například každé ráno, než jdou do školy, ve škole, doma po škole, zájmovou činnost atd.

Následně učitel vytváří věty bez sloves a úkolem žáka je činnost do věty doplnit ve správném tvaru.

Příklad:

Odpoledne s tatínkem \_\_\_\_\_ trávu.

Zápas ve fotbale jsme opět \_\_\_\_\_.

Nemám ještě \_\_\_\_\_ domácí úkoly.

Tyto špinavé kalhoty \_\_\_\_\_ už vyprat.

Tyto špinavé kalhoty už \_\_\_\_\_.

## Hlavní část hodiny:

Doplnění činností do každé věty, aby věty dávaly smysl.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů



Doplňte věty, aby dávaly smysl.

Každý den si \_\_\_\_\_ zuby.

Až napíšeš úkoly, \_\_\_\_\_ na zahradu.

Odpoledne \_\_\_\_\_ mamince s úklidem.

Na talíř \_\_\_\_\_ polévku.

K snídani \_\_\_\_\_ vánočku.

V pekárně \_\_\_\_\_ chléb a rohlíky.

V českém jazyce jsme \_\_\_\_\_ diktát.

Dort \_\_\_\_\_ marcipánovými růžemi a šlehačkou.

Do polévky \_\_\_\_\_ brambory.

Do školy \_\_\_\_\_ autobusem.

Cesta mi \_\_\_\_\_ deset minut.

Každý den \_\_\_\_\_ v šest hodin.

K obědu \_\_\_\_\_ polévku s kapáním.

Před spaním pravidelně \_\_\_\_\_ rádio.

Po obědě \_\_\_\_\_ nádobí.

Na dovolenou jsme \_\_\_\_\_ k moři.

Papír \_\_\_\_\_ nůžkami.

V atlase \_\_\_\_\_ hlavní města evropských států.

# Pracovní list č. 30

**Cíl:** Fonematické vnímání, porozumění čtenému textu, procvičování sluchové percepce a sluchové paměti.

## Motivace:

Nejprve procvičíme délky slabik. Učitel říká slova a žáci dopluvenými gesty předvádějí slabiky ve slovech (poskok a dlouhý krok, nebo píše čárky a tečky) a spočítají počet slabik v jednom slově.

HRA na tajnou řeč.

Učitel vymýšlí slova, za každou slabiku slova přidá domluvenou slabiku (lo). Úkolem žáků je odhalit slovo, které učitel vyslovuje a říci ho správně. Nedaří-li se identifikovat slova, je možné je napsat na tabuli nebo na kus papíru i s přidanými slabikami a slabiky navíc vyškrtnat a slovo přečíst.

KNILOHOLOVNALO, PÁLORÁTLOKOLO, SALOLÁMLO,  
VESLONILOCELO...

## Hlavní část:

V pracovním listě doplnit slabiky do slov a slova do vět. Každé slovo z horního cvičení se objeví ve větě ve spodním cvičení pouze jednou. Každé slovo doplníme do jiné věty.

## Zpětná vazba:

Kontrola správnosti doplněných slov a vět.

Doplň slabiku ma (má) nebo la (lá) a slova přečti.

SA\_\_\_\_\_M, \_\_\_\_\_K, \_\_\_\_\_SLO, SA\_\_\_\_\_T, O\_\_\_\_\_ČKA,  
GU\_\_\_\_\_Š, KO\_\_\_\_\_Č, O\_\_\_\_\_STEK, S\_\_\_\_\_NKA,  
OP\_\_\_\_\_TKY, ČOKO\_\_\_\_\_DA, S\_\_\_\_\_ŽIT.

Slova, s doplněnými slabikami správně dopiš do vět, aby věty dávaly smysl. Je-li to nutné, dej slova do správného tvaru. Každé větě náleží jedno slovo ze seznamu na začátku stránky.

NELA MELE \_\_\_\_\_.

MÍŠA KRÁJÍ \_\_\_\_\_.

JIRKA MAŽE KRAJÍC CHLEBA \_\_\_\_\_.

JANA MÍCHÁ \_\_\_\_\_.

MAMINKA VAŘÍ \_\_\_\_\_.

PAVEL SNÍDAL \_\_\_\_\_.

OBĚDVÁME \_\_\_\_\_ S HOUSKOVÝMI KNEDLÍKY.

DANA ROZPALUJE \_\_\_\_\_.

HONZA SYPE SŮL DO \_\_\_\_\_.

K SVÁTKU JSEM DOSTAL VELKOU \_\_\_\_\_.

ŘÍZEK SE \_\_\_\_\_ NA TUKU.

# Pracovní list č. 31

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, logické úvahy a vazby, sluchová paměť

## Motivace:

Představte si, že jste ve službách krále Hyacinta VIII. Přestěhoval se k nám z pohádky, špatně se adaptuje na naše prostředí, ale pokud mu pomůžeme, zvládne to.

Dnes půjde na kontrolu k lékaři. Jeho soukromý lékař nemůže přijít za ním domů, musí se tedy král vypravit k němu do ordinace. Připravte mu věci, které bude s sebou potřebovat.

Odpoledne jde hrát tenis se svým kamarádem na kurty do Stromovky. Po zápase si půjde zaplavat do místního krytého bazénu. Je třeba mu připravit věci a všechny náležitosti.

V sobotu pojede pan král na výlet, nebude celý den doma. Budete mít volno, ale než odjede, je třeba mu opět zabalit důležité věci do batohu. Včetně jídla, náhradních věcí proti dešti a vysokým teplotám i zimě.

Vyberte si jednu situaci, připravte si seznam asi deseti věcí, které si král vezme sebou. Děti motivujte, aby dobře poslouchaly. Pak všechny věci najednou vyjmenujte. Mluvte pomalu, ale výrazně. Žáci si zatím nic nepíší, nedělají si žádné poznámky ani náčrty. Zopakujte seznam věcí ještě po druhé. Pak nechte žáky pracovat. Jejich úkolem je vypsát co nejvíce věcí ze seznamu, který jste jmenovala. Mají-li žáci napsáno, můžete ještě jednou přečíst seznam, žáci si opět nic nepíší. Až dočtete, vezmou si tužku a píší, co si zapamatovali, nedoplňují do původního, ale tvoří jiný seznam a do původního nenhlíží. Oba seznamy porovnají. Procvičujeme sluchovou paměť.

## Hlavní část hodiny:

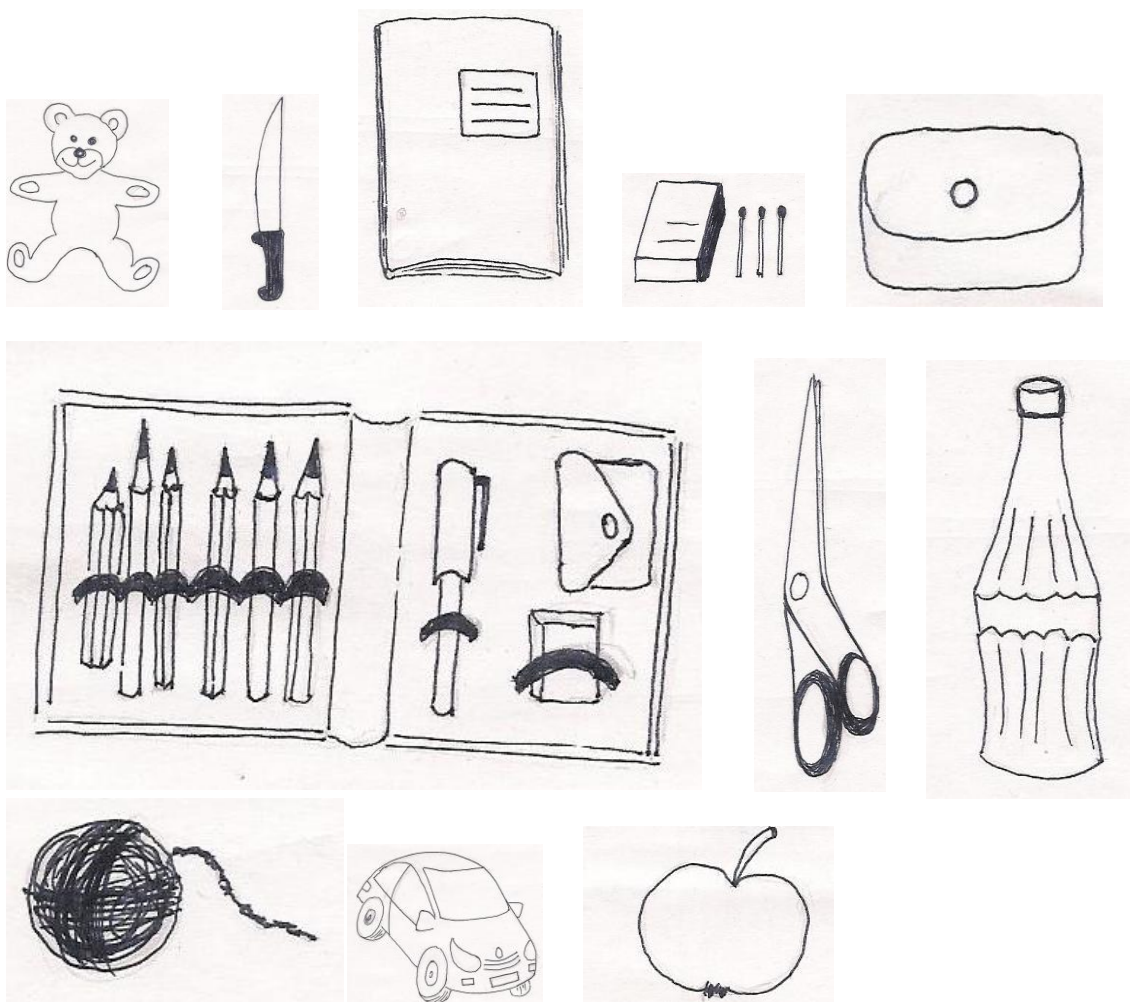
Jirka je od září žákem první třídy. V tašce měl mnoho věcí, některé se ani do školy nenosí. Úkolem dětí je dokreslit věci ze seznamu, které na obrázcích podle textu chybí a ty, které do školy nepatří vyškrtat. Nakonec má žák odpovědět na otázku dole pod obrázky věcí nalezených v Jirkově tašce.

**Zpětná vazba:** Kontrola, hodnocení a vysvětlení, proč některé věci do školy nepatří.

Jirka chodí od září do školy. Nosí na zádech velkou tašku a v ní všechno potřebné. Jednou, ale ztratil gumu. Jirka prohrabal tašku, ale gumu nenašel. Maminka tedy rozhodla, že ji vysypou, podívají se pořádně. Z tašky se vysypalo tolik věcí, až se sám Jirka divil.

Roztříd' nepořádek v aktovce na školní potřeby a věci navíc. Obrázek spoj se správným názvem. Některé věci nejsou zakresleny, tak je dokresli. Ty, které se nenosí do školy, vyškrtnej.

Nožík, penál, jablko, autíčko, guma, sešit, nůžky, medvídek, zmuchlané papíry, provázek, sirky, peněženka, kovové mince, lepidlo, knoflík, lahvička na pití



Byla Jirkova guma v tašce nebo si bude muset jít koupit novou?

# Pracovní list č. 32

Cíl: Porozumění čtenému, organizace přípravy věcí, představivost

Motivace:

Pojedeme na výlet na prázdniny k tetě do Prahy. Naším úkolem je se připravit tak, aby nám žádné věci nechyběly. Teta psala a sliboval, že společně půjdeme na Petřín, Vyšehrad, podíváme se na Olšanské hřbitovy, projdeme se po Václavském náměstí a večer si zajdeme do Národního divadla. Jedno odpoledne by teta ráda věnovala i sportu, půjdeme plavat do krytého bazénu.

Úkol pro žáky je jmenovat oblečení a veškeré věci, které je nutné si zabalit. Své domněnky mají odůvodnit. Nutné je vysvětlit, že pokud si budou prohlížet Petřín, Vyšehrad, Olšanské hřbitovy, budou se procházet po Praze, pojedou i dopravními prostředky a jejich výlet může trvat i několik hodin. Je tedy nutné myslet na oblečení, občerstvení atd. Návštěva divadla vyžaduje opět jiné vybavení, taktéž návštěva bazénu.

Hlavní část hodiny:

Jirka s tatínkem jedou na hory. Jirka má v batohu více věcí, než bude potřebovat. Úkolem žáků je přebytečné nepotřebné věci odstranit (vyškrtnat). Ty, které mu naopak chybí dopsat a doplnit.

Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů, odůvodnit výběr věcí.

Tatínek s Jirkou pojedou na hory. Tříletý bráška Matěj onemocněl, a proto musí zůstat s maminkou doma. Balení ho ale baví a pomáhá Jirkovi. Do batohu přibaluje věci podle svého uvážení. Jirka má batoh plný, že ho ani zapnout nemůže a některé věci se mu tam vůbec nevešly. Ozkusí si ho dát na záda a podlomí se mu kolena.

„Proč to máš tak těžké,“ diví se maminka. A batoh vysype. Jirka tam našel mnoho věcí, které si tam vůbec nedal.

Najdi věci, které mu do batohu podle tebe přibalil Matěj a vyškrtej je.

Teplé ponožky

rukavice

smetáček

autíčko

kostky

pastelky

plavky

polštářek

lyžařské boty

sandály

mikina

čepice

přezůvky

oteplováky

kraťasy

vařečku

punčochové kalhoty

kniha

omalovánky

louskáček na ořechy

pyžamo

větrovka

svetr

spodní prádlo

šála

hrneček

mýdlo

tepláky

Napiš, které věci podle tebe vůbec Jirka v batohu nemá, a přitom je bude potřebovat.

---

---

---

# Pracovní list č. 33

**Cíl:** Fonemické vnímání, porozumění čtenému, sluchová paměť, hranice slov ve větě.

## Motivace:

Učitel říká jednoduché věty. Nejprve věty, kde není mnoho zájmen, později věty se zájmeny a předložkami. Žáci počítají slova ve větě. Pomocí kostiček, kamínků, kaštanů staví řadu za sebou. Za každé slovo položíme jeden předmět.

Následně se učitel ptá, které slovo bylo 3., 4., 5., atd. Začínáme kratšími větami. Obtížnost vět přizpůsobujeme žákovi.

## Hlavní část hodiny:

Čteme nahlas dopis Jirky mamince. Úkolem dětí je po hlasitém přečtení textu znovu dopis číst a z každé věty vyškrtnat slova, která tam nepatří.

## Zpětná vazba:

Kontrola vyškrtnaných slov a popřípadě přečtení dopisu a posouzení, zda dává smysl.

Kontrolní otázky k textu:

1. Kam denně chodí Jirka s tatínkem?
2. Co dělali dnes odpoledne?
3. Jaké bylo počasí?
4. Koho potkali?
5. Co se jim přihodilo?



Jirka je s tatínkem na horách. Moc se mu tam líbí. Trochu se mu stýská po mamince a bráškoví. Rozhodne se, že jim večer napíše dopis. Je ale příliš unavený a myšlenky mu utíkají k lyžování, proto se mu podařilo připsat i slova, která do vět nepatří. Pomoz Jirkovi slova vyškrtat.

Přečti Jirkův dopis a vyškrtaj mu všechny výrazy, které se mu tam dostaly nedopatřením. Dbej, aby věty dávaly smysl.

Ahoj maminko!

Musím Ti vyprávět, jak se nám daří na hotel horách. Máme se úžasně, chodíme s batoh tatínkem každý den lyžovat na údolí svah. Dnes odpoledne jsme si udělali výlet na sních běžkách. Vyrazili jsme hned po brambory obědě. Nejprve bylo krásné slunce počasí, svítilo den sluníčko. Když jsme ujeli asi tři ořech kilometry, zatáhlo se a začalo silně a hustě chumelit. Nějak jsme s tatínkem nenašli tu správnou ukazatel cestu a zabloudili jsme. Naštěstí jsme potkali jelen lesníka, který nám poradil, ukázal směr k horské závěj chatě. Tam jsme si dali horký brambor čaj a zákusek. Ohřáli se. Mezi tím přestalo chumelit a vysvitlo mrak slunce. Cestu pole domů jsme úspěšně našli. Přesto to byl ten nejkrásnější sen výlet. Jen lituji, že jste nebyli s námi.

Tvůj Jirka.

# Pracovní list č. 34

**Cíl:** Procvičení fonematického vnímání, vnímání rytmu, jazykový cit

## Motivace:

Učitel hláskuje slova a žáci je vyslovují vcelku. Můžeme se i roli prohodit nebo se rozdělit do skupin. Jedna skupina hláskuje slova, nesmí se splést, za chybu jí jsou připočítány trestné body. Druhá skupina vysloví hláskované slovo vcelku, nesmí udělat chybu ani v koncovce, jinak jí jsou přičítány trestní body. Po chvíli si role vymění. Vyhrává ta skupina, která má méně trestných bodů.

Dále pokračujeme v soutěži ve skupinách. Učitel vybere název předmětu, vysloví počáteční písmeno a počet slabik. Žáci předmět hledají. Za správné považujeme také, pokud učitel myslel jiný předmět, ale jsou dodrženy indicie dané učitelem (počáteční písmeno a počet slabik). Za každé správně vyslovené slovo dostane skupina bod. Vyhrává ta pohotovější s menším množstvím chyb.

Poslední soutěž ve skupinách spočívá v hledání rýmů. Učitel vysloví slovo a žáci se snaží k němu najít co nejvíce rýmů. Pracují ve skupinách, slova si píšou na papír. Za každé slovo, které je originální (nemá ho nepsané druhá skupina) si připsují dva body, pokud mají s druhou skupinou slovo totožné, připsují si za ně pouze jeden bod. Nerýmují-li se slova, nepřipsují si žádné body.

## Hlavní část hodiny:

Přečtení textu nahlas, doplnit vynechaná slova, tak aby se v básni rýmovala.

## Zpětná vazba:

Přečtení celé básně, smysluplné doplnění rýmů a neporušení rytmu.

## Zimní příběh

Pepíkovi je smutno, je nemocný, bolí ho v krku, hlava a má teplotu. Venku je zrovna spousta sněhu. Tak rád by si šel postavit sněhuláka a zajezdit na saních. Smutně kouká ven na tu krásu. Maminka si ale hned ví rady. Složí spolu rýmování o sněhulákovi. Jen se jim některé rýmy trochu rozházely.

Najdi správná slova do rýmu:

Zima všechno ovládla,  
stráně pokryl sních,  
Postavím si sněhuláka,  
pojedeme .....

na pytli, na saních, na bobech

Místo očí dva uhlíky,  
Za nos mrkev největší.  
Na kabátek zas .....  
ať se na mě .....

pentli, kapesníček, knoflíky  
usmívá, nemračí, podívá

Postavím ho blízko .....  
Abych na něj viděl z pokoje,  
Dokud fouká, mrzne, sněží  
Sněhulák se.....

ohně, dveří, stromu

je spokojený, raduje, libuje

Náhle přišlo oteplení,  
Sněhulák se rozpadá,  
Jestli se hned neochladí,  
Zbude z něj sněhová .....

kupa, kaluž vody, hromada

# Pracovní list č. 35

**Cíl:** Čtení s porozuměním, procvičování sluchové a zrakové paměti, naslouchání.

## Motivace:

Sedneme si s žáky do kroužku a budeme společně vymýšlet příběh. Každý ze zúčastněných přidá pouze jediné slovo a všechna slova vyřčená před posledním slovem zopakuje, včetně toho posledního, jím vysloveného. Jedinec, který se splete, vynechá nějaké slovo nebo přidá nebo zamění, vypadává. Vítězem se stává ten, kdo si pamatuje nejvíce slov, nejdelší větu.

## Hlavní část hodiny:

Úkolem žáků je si znovu přečíst báseň v pracovním listě č. 34, dobře si pamatovat slova, pak si přečíst báseň v pracovním listě č. 35 a pokusit se bez nahlédnutí do původní básně najít odchylky. Odlišná slova označte barevně a vedle napište ta z původního textu. Nedaří – I i se správně opravit nebo si zapamatovat slova básně, může žák pracovat s textem v pracovním listě č. 34. Slova je možné však odvodit i pomocí rýmu na dalším řádku. Je dobré upozornit žáka, které verše se rýmují a vysvětlit mu, že i to může být nápovědou. Stejně verše by se měly rýmovat i v pracovním listě č. 35.

## Zpětná vazba:

Kontrola s původní básní, opět přečíst první text a pak druhý, jestli souhlasí.

Ještě jednou si přečti básničku na předchozím listu, tu o sněhulákovi, co ji napsal Pepík s maminkou. Pak se teprve dej do čtení příběhu.

Tatínek věděl, jak je Pepíkovi smutno. Proto když přijel z práce domů, trochu se zdržel na zahradě a postavil tam sněhuláka, aby na něj Pepík viděl a mohl mu zamávat. Pepík má velkou radost. Objímá tatínka a společně mávají sněhulákovi. Potom Pepík usne, necítí se opět dobře, ale zdá se mu zvláštní sen.

Sněhulák ťuká na jeho okno. Volá ho ven, nabízí koulování, sáňkování, ale Pepík jen smutně kroutí hlavou. Pak si sněhový mužík všimne básničky, kterou s maminkou složili. Celý list i s básničkou pokryje mrazivými vločkami, a když vločky roztají, zjistí Pepík, že mu sněhulák básničku docela předělal. Pepík si snaží vzpomenout, jak básnička zněla původně. Pomož mu.

Najdi slova, která jsou změněna a barevně je označ. Pokud si nevíš rady, použij původní text. Nakonec nahraď chybná slova původními výrazy.

Zima všechno ovládá,  
stráně pokryl jíl,  
postavím si kominíka,  
pojedeme na kole.

Místo očí dva uhlíky,  
za nos mrkev zavěsit,  
na kabátek zas tričko,  
ať se na mě nemračí.

Postavím ho blízko aleje,  
abych na něj viděl z pokoje,  
dokud fouká, mrzne, sněží,  
sněhulák se kominíka neprosí.

Náhle přišlo jaro,  
Sněhulák se rozpadá,  
Jestli se hned neochladí,  
Zbude z něj jen hloží.

# Pracovní list č. 36

**Cíl:** Porozumění čtenému, práce dle návodu, naslouchání, procvičování sluchové percepce, procvičování pravolevé orientace.

## Motivace:

Učitel podává pokyny žákům, kteří je plní.

Příklad:

Vezmi obyčejnou tužku do levé ruky a polož ji na pravý okraj lavice, tak aby nespadla.

Vezmi si do pravé ruky pero a na papír před sebou nakresli do pravého dolního rohu kruh.

Vezmi červenou pastelku do libovolné ruky a nakresli do levého spodního rohu papíru střechu domu. Atd.

## Hlavní část hodiny:

Čtyři děti na obráku je třeba rozsadit podle návodu v textu. Můžeme hledat více možností. Své tvrzení je nutné odůvodnit.

## Zpětná vazba:

Kontrola úsudku.

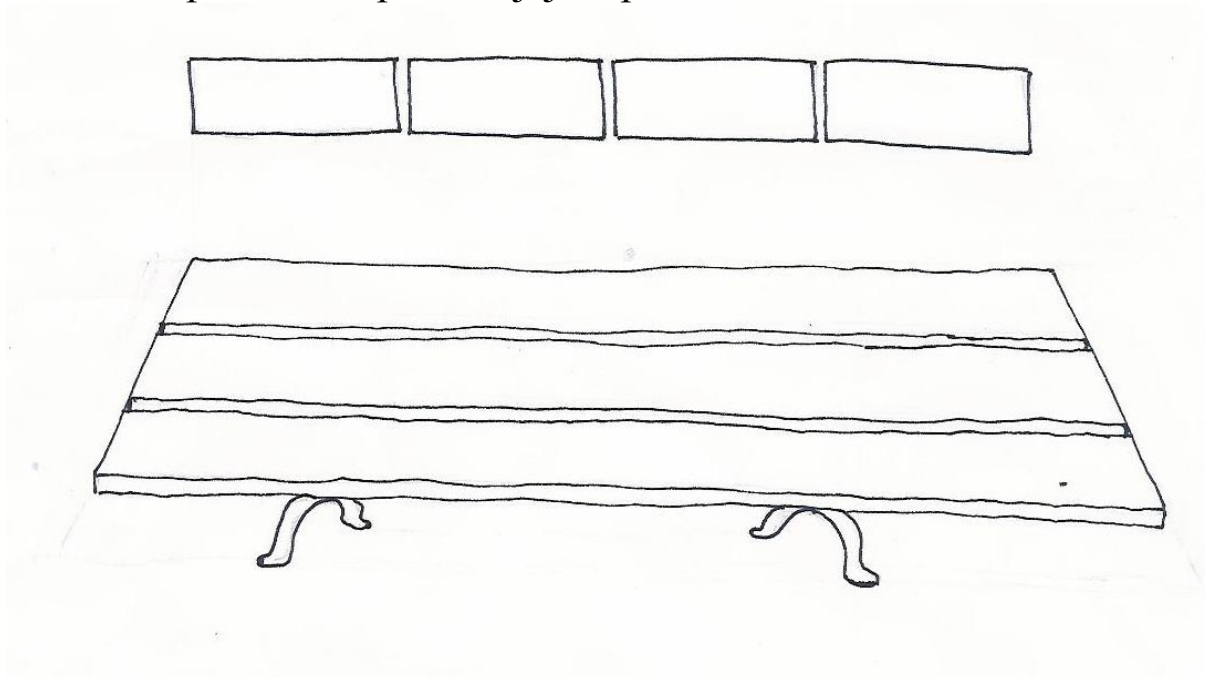
## Fotografování

Dnes se budou ve škole všichni fotografovat. Nejprve udělají společné fotografie celé třídy a po té se budou žáci fotit po čtveřicích. Paní učitelka tvoří čtveřice žáků podle abecedy, aby se na někoho nezapomnělo. Ale zasedací pořádek na lavici si mohou zvolit sami. Na řadu přišla čtveřice spolužáků Marek, Mirek, Veronika a Julie.

Najdi místa dětí a napiš do příslušného rámečku jejich jména podle pokynů pod obrázkem.



Marek nechce sedět vedle Veroniky. Mirek se nechce fotit vedle Julie. Děvčata nechtějí sedět na kraji lavice. Posad' je tak, aby byli spokojeni a zasedací pořádek odpovídal jejich přání.



# Pracovní list č. 37

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, fonemické vnímání.

## Motivace:

Co se děje na jaře?

Učitel říká věty o přírodě, které ho napadnou a děti posoudí, zda se právě toto děje na jaře.

Příklad:

Tráva se zelená. Listí padá ze stromu. Děvčata malovala vajíčka. Chlapci pletli pomlázku. Medvěd se ukládal k zimnímu spánku. Kombajny sklízely obilí. Traktory oraly pole. Kvočně se vylíhla kuřata. Atd.

## Hlavní část:

Čtete hlasitě slovní spojení v pravém sloupci a slovní spojení v levém sloupci. Objeví-li se výrazy, které žáci neznají nebo jim nerozumí, vysvětlíme. Úkolem žáků je vytvořit věty, které budou dávat smysl.

## Zpětná vazby:

Kontrola splněného úkolu.



## Velikonoce

A přišlo jaro. Venku padal sníh. Všude kolem bylo bílo. „Pojedeme na saních,“ prohlásil tatínek. „Ne,“ křičely děti, „jsou Velikonoce.“ „Podívej se ven. Postavíme stromeček a máme Vánoce.“ Konstatoval znovu tatínek. Přes všechnu nepřízeň počasí přípravy na Velikonoce vrcholily.

Spletlo se nejen počasí, ale i činnosti, které patří k jaru a Velikonocům. Doplň věty, aby dávaly smysl.

Děvčata	zpívali.
Mikuláš s tatínkem	pekly beránka.
Maminka s Aničkou	pletli pomlázku.
Beránka Anička	říkali koledy.
Ptáci na stromech	zdobila vajíčka.
Chlapci s pomlázkou	ozdobila mašlí.
Kočce Míce	se vylíhlo kuřátko.
Proutí	seděla na vejcích.
Počasí	se spletlo a chumelilo.
Slepice	spleteme do pomlázky.
Z jednoho vajíčka	se narodila koťata.

# Pracovní list č. 38

**Cíl:** Fonematické cítění, rozlišování tvrdých a měkkých souhlásek, doplňování správných výrazů do vět, porozumění čtenému textu.

## Pomůcky:

Kartičky s Y,Ý A I,Í nebo molitanový míček a tenisový míček

## Motivace:

Říkáme slova s tvrdými a měkkými slabikami a úkolem žáka je slabiky rozlišit. Pokud slyší tvrdou slabiku, vezme do ruky tenisový míček nebo ukáže kartičku ze čtvrtky s Y. Pokud slyší měkkou slabiku, ukáže kartičku z měkkého papíru s I nebo molitanový míček.

## Hlavní část hodiny:

Doplnit do vět slova, aby věty dávaly smysl. Je možné využít nápovědu pod textem. Druhým úkolem je v textu vyhledat tvrdé a měkké slabiky a označit je barevně. Tvrdé slabiky zakroužkujte červeně a měkké modře.

## Zpětná vazba:

Přečtení vět i s doplněnými výrazy a odůvodnění barevně označených slabik.

## Jaro

Zima pomalu přestává mít vládu a nastává jaro. Sluníčko svítí a příjemně hřeje. Ptáci zpívají. Děti sundávají teplé čepice a zimní kabáty. Zemědělci vyjeli na pole. Vzduch voněl půdou a jarem.

Doplň chybějící slovesa do věty. Můžeš využít nápovědy v závorce psané kurzívou.

Traktory .....na pole.

Ptáci radostně .....jaro.

Děti s rodiči si.....na kole na výlet.

Slavením Velikonoc .....jaro.

Na zahradě je třeba .....suché části rostlin.

Na pomlázku musíme .....pruty vrby.

Na zahrádku .....děti s maminkou mrkev a ředkvičky.

Začátkem května se budou .....na pole brambory.

Děšť.....pole a zahrady.

Salát v pařeništi .....děti vodou v konvi.

*(Vyjely, vítali, vyjeli, vítáme, ořezat, nařezat, sely, sázet, zaleje, zalejí)*

# Pracovní list č. 39

**Cíl:** Čtení s porozuměním, orientace v textu, vytažení důležitých informací k dalšímu zpracování.

## Motivace:

Prohlédneme si text na pracovním listě.

Úkoly pro žáky:

1. Spočítej odstavce textu.
2. Spočítej, kolik řádků má druhý odstavec.
3. Vyhledej nejdelší slovo v pátém odstavci.
4. Přečti všechna slova z druhého odstavce začínající na hlásku e a potom všechna slova končící na hlásku o.
5. Ve třetím odstavci čti pouze první písmena všech slov, potom čti pouze poslední písmena všech slov.
6. Přečti druhé slovo na třetím řádku  
Přečti páté slovo na osmém řádku atd.

## Hlavní část hodiny:

Přečíst text s porozuměním. Podle návodu přikreslit koťatům správnou mašli, vybarvit je a správně pojmenovat.

## Zpětná vazba:

Kontrola úkolů podle návodu v textu.

## Dárek pro Evelínku

Víla Evelínka žije v lesích se svým tatínkem Lesúpánem, velmi miluje zvířátka. Od svého tatínka dostala kočku a dala jí jméno Emílie. Emílie s Evelínkou byly velké kamarádky, rády spolu skotačily a pobíhaly po lesích.

Jednoho dne si ale Emílie nechtěla hrát, ba co víc nechtěla se ani od Evelínky nechat pohladit. Dokonce před vílou utekla a schovala se. Evelínka šla do své postýlky velmi smutná a nešťastná. Její tatínek na to měl však jiný názor. S úsměvem říkal: „Ráno moudřejší večera.“

Ráno, hned jak se víla probudila, hledala svou kočičku, myslela, že na ni bude Emílie čekat u postýlky jako každý den. Dnes tomu však bylo jinak.

Když prohledala všechna místa, kde by se kočka mohla schovat, a přesto svou kamarádku nenašla, s pláčem se odebrala do kuchyně, aby si vzala krajíc chleba s máslem a mléko.

Jaké bylo její překvapení, když v košíku u kamen našla svou tolik hledanou kamarádku Emílii se čtyřmi koťaty, která se jí v noci narodila. Jedno bylo černé, jedno bílé, jedno strakaté a jedno morovaté. Evelína jim směla dát jména a s tatínkem každému uvázali mašli jiné barvy.

Bílé kotě dostalo jméno Míca. Uvázali mu žlutou mašli. Strakaté kotě dostalo jméno Mína. Uvázali mu červenou mašli. Černé kotě pojmenovali Klip a uvázali mu mašli zelené barvy. Morovaté kotě získalo jméno Klap a mašli modré barvy.

Každou kočičku podle zadání vybarvi, uvaž správnou mašli a pojmenuj podle textu.



# Pracovní list č. 40

**Cíl:** Čtení s porozuměním, rozlišování tvrdých, měkkých slabik.

**Pomůcky:**

Kartička ze čtvrtky nebo dektury s Y a Ý, kartička z měkkého papíru s I a Í.  
Měkký molitanový balónek a tvrdý tenisový balíček.

**Motivace:**

Učitel říká slova a žák v nich nachází tvrdé a měkké slabiky. Označí-li slabiku jako tvrdou, vezme do ruky tenisový míček a pevně ho sevře. Je-li přesvědčen, že slabika je měkká, vezme do ruky míček molitanový a zmáčkne. Jde tu o pocit, který je navozen při rozpoznávání.

Úkolem učitele je žáka včas opravit, nenechat ho dělat chyby. Žák nejprve vysloví, jestli je slabika tvrdá nebo měkká a potom bere do ruky míček nebo kartičky, abychom zamezili chybám žáka. Takto lze postupovat pouze při individuální přípravě.

Ve větším kolektivu necháme jednoho jedince vyslovit charakter slabiky a kontrolujeme pouze tvrdost kartičky nebo míčku, který všichni žáci drží.

**Hlavní část hodiny:**

Přečíst text, aby dával smysl. Označit tvrdé a měkké slabiky. Červeně tvrdé, modře měkké a obojetně zeleně. Nakonec žáci doplní i, í a y, ý u tvrdých a měkkých slabik, obojetně žáci pouze přečtou.

**Zpětná vazba:**

Kontrola správnosti.

Doplňuj krátké a dlouhé samohlásky i, í, y, ý do textu.

## Smutný čas

Podz\_mn\_kraj\_na se měn\_. L\_st\_stromů se barv\_různ\_m\_barvam\_.

Vzduch chladne, fouká studen\_v\_tr, kter\_s\_l\_. Slunce méně sv\_t\_,

v\_ce prš\_. Kraj\_na se ukládá k z\_mn\_mu spánku. Na odpočinek se

ch\_staj\_i některá zv\_řátka. I kd\_ž budou v z\_mě spát, mus\_s\_

nach\_stat potravu, kterou budou j\_st, až je probud\_hlad.

Kraj-na se stává smutnou a jednobarevnou. As\_ proto se tol-k těš-me

na jaro, až se všude znovu obnov\_ž-vot.

Z\_ma, ale př-náš- odpoč-nek všemu ž-vému, umožňuje nabrat nové

s\_l- všem ž\_voč\_chům i rostl\_nám. Dlouhé noc- a tmav\_ponur\_den

nelákaj- ven an\_ člověka. Kd\_ž je ale sn\_h a mráz, můžeme sáňkovat

bobovat, l-žovat i brusl-t na zamrzl\_ch r\_bn\_c\_ch a řekách. V tomto

čase slav\_me nejkrásnějš\_svátk- v roce. I z\_ma je zaj\_mav\_m a

důlež\_t\_m ročn\_m obd\_b\_m.

Poskládej správně písmenka ve slovech.

sákovatň\_\_\_\_\_ drkyá\_\_\_\_\_

ubrsle\_\_\_\_\_ strmo\_\_\_\_\_

elyž\_\_\_\_\_ byozdo\_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 41

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, orientace v textu, uvědomění si rýmů.

## Motivace:

Než začneme číst text, seznámíme se s ním.

1. Spočítej sloky básně.
2. Označ barevně slova, která se rýmují.
3. Spočítej řádky každé sloky.
4. Vyhledej a přečti nejdelší slovo básně.
5. Vyhledej slova v básni obsahující písmeno C, P, S
6. Přečti větu a nauč se ji nazpaměť.

## Hlavní část hodiny:

Žák přečte báseň na hlas. Ověříme si, zda žák rozumí čtenému textu. Necháme ho vyprávět o čem báseň je. Vlastními slovy řekne příběh, zápletku. Ve vyprávění příběhu nám mohou pomoci obrázky pod textem.

Příklad:

K obrázku růže najdeme, kde se v textu pojednává o růži a vlastními slovy převypráví. Další obrázek je slunce, opět najdeme v textu a vlastními slovy zopakuje. Nakonec může napsat příběh o žábě a pulci vlastními slovy.

## Zpětná vazba:

Žák rozumí přečtenému a umí dovyprávět příběh několika větami.



## Žába a pulec

Nejprve si projdi báseň pouze očima bez čtení. Podtrhej obtížná, problematická slova. Pak si text důkladně přečti nahlas. Podtrhej slova, která se v básni rýmují. Vždy jednou barvou rýmující se slova v jednom verši.

Rosa padla na růže  
Slunce je hned osuší  
Žába leze z kaluže  
„Ach to je dnes ovzduší!“

To působí na duši

Pulec žábě závidí  
Chtěl by ven z té kaluže  
Podívat se na lidi

Na trávu i na růže

Pulec však ven nemůže

Žába se mu směje „kvááák“  
Ty nevíš jak zpívá pták  
Nevíš kolik broučků leze po  
stéblech  
Nevíš jak je pěkný lesní mech

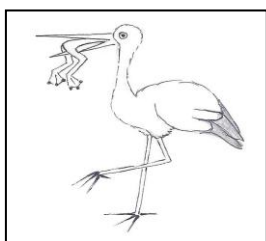
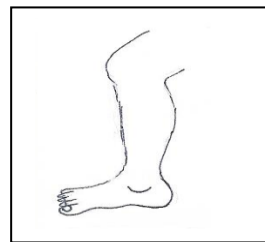
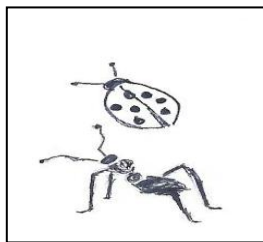
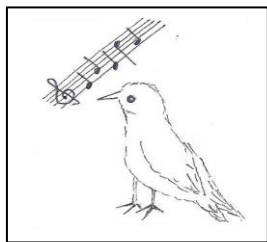
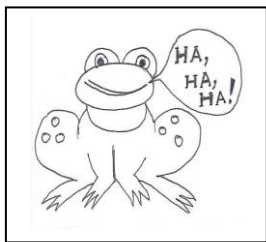
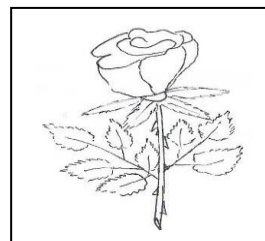
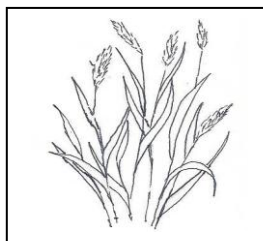
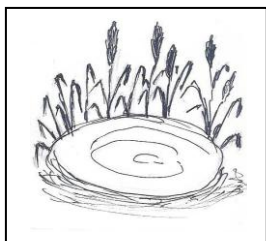
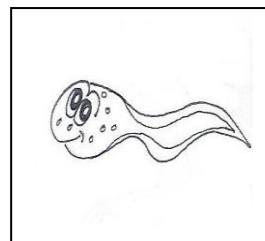
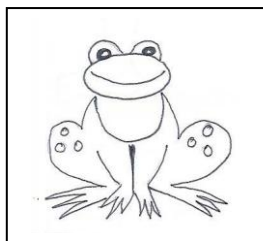
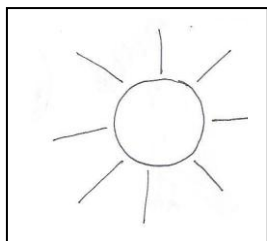
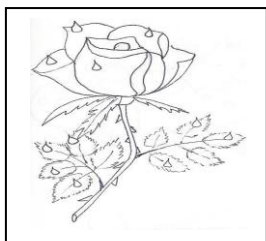
„Vždyť ti ani nenarostly  
nožičky  
Hloupý pulče, drž se jen své  
loužičky!“

„Je dost jasná má lekce?“  
Kvák, žába zpyšněla –  
Vtom se snesl čáp lehce  
A sežral ji docela!

Pulci se smát neměla.

(Karel Hynek, *Nebe, peklo, ráj*)

Pokus se převyprávět příběh z básně do prózy nejprve ústně, použij obrázky v rámečcích jako nápovědu. Příběh napiš na linky pod obrázky.



---

---

---

---

---

---

---

---

# Pracovní list č. 42

**Cíl:** Porozumění čtenému, hledání rýmů, orientace v textu

## Motivace:

Než začneme číst text, seznámíme se s ním.

1. Spočítej sloky básně.
2. Označ barevně slova, která se rýmují.
3. Spočítej řádky každé sloky.
4. Vyhledej a přečti nejdelší slovo básně.
5. Vyhledej slova v básni obsahující písmeno C, P, S
6. Přečti všechna slova básně končící na T.
7. Přečti větu a nauč se ji nazpaměť.

## Hlavní část:

Přečístz text nahlas, porozumět mu a pokusit se říci vlastními slovy příběh. Dále pokračuje žák samostatně s vyplňováním 1. – 5. a 9. úkolu pod textem. Šestý až osmý úkol jsou spíše návody k povídání si o textu, zjišťování názorů dítěte na charakterové vlastnosti Petra. Bylo by možná potřebné vysvětlit i vztah Petra a Kristapána, z čehož plyne i Petrovo rozhořčení. Je třeba i vědět jestli žáci mají nějaké informace o křesťanství a jeho tradici u nás.

## Zpětná vazba:

Ústně převyprávět příběh z básně. Učitel může pomoci osnovou.

Osnova:

1. Žil, byl jednou jeden pastýř a ten .....(činnost)
2. Popis jak náročná a namáhavá byla jeho práce.
3. Jednoho dne šli okolo.....(kdo)
4. Co po pastýři chtěli (a proč)
5. Co pastýř udělal.
6. Jaká byla odměna za pastýřovy služby.

## Kde se vzaly vši

Kristus Pán a svatý Petr jdouce

Podle vody studené

Přišli k louce zelené

K malé louce.

Pastýř na ní ovce pás,

Ležel, nevstal, měl vždy čas.

Poutníci hned zda-li mohou

dozvědět se, kudy zde

do městečka cesta jde.

Ležel, nevstal, jenom jednou nohou

Lajdácky jim ukázal:

Takhle pořád dál!

Nehnul se, už neřek slova,

netečně zas hleděl jen

Pánu Bohu do oken....

Taková to nevychova

nezpůsobné osoby

Petra rozlobí.

Prosí Pána, ať tu kůži

lenošnou hned potrestá,

na pamětnou ať mu dá,

co ho z dřímot vzpruží.

Kristus Pán jen pozved prst:

Hod' naň tuhle písku hrst!

Stalo se a po chlapisku

zvířátka hned začnou lézt,

žerou hůř, než se dá snést,

hojná jako zrnka písku.

Dodnes ještě lenoši

drbají se, mají vši.

(Jan Zahradníček, *Nebe, peklo, ráj*)

## Otázky k textu:

1. Koho se Petr s Pánem Kristem ptali na cestu?
2. Proč na něho chtěl Petr poslat trest?
3. Jak ho potrestali?
4. Charakterizuj pastýře.
5. Najdi rým v původním textu.  
jdouce -.....  
studené.....  
zdali mohou.....  
neřek slova.....  
nezpůsobné osoby.....  
začnou lézt.....  
ať tu kůži.....  
zvedl prst.....
6. Jaký byl Petr? Charakterizuj ho.
7. Kdo je pastýř, co je jeho úkolem. Kde najdeme pastýře v lidové tvořivosti (které svátky se o nich zmiňují a v jaké souvislosti).
8. Existují dnes pastýři? A proč?
9. Nakresli pastýře, jak pase ovce.

# Pracovní listy č. 43

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, orientace v textu, rozvoj komunikace – převyprávět přečtený text

## Motivace:

Prohlédneme si text na pracovním listě.

Úkoly pro žáky:

1. Spočítej odstavce textu.
2. Spočítej, kolik řádků má druhý odstavec.
3. Vyhledej nejdelší slovo ve třetím odstavci.
4. Přečti všechna slova z druhého odstavce začínající na hlásku S a potom všechna slova končící na hlásku U.
5. Ve čtvrtém odstavci čti pouze první písmena všech slov, potom čti pouze poslední písmena všech slov.
6. Přečti čtvrté slovo na třetím řádku  
šesté slovo na osmém řádku atd.

## Hlavní část hodiny:

Přečíst text nahlas s porozuměním, umět vyprávět vlastními slovy. Za textem je připravený pracovní list, kde jsou některá slova napsaná se spřeházenými písmeny. Úkolem žáka je špatně napsaná slova přeškrtnout a nechat tam jen ta správně napsaná. Pokud se objeví pochybnosti, může nahlédnout do původního textu.

## Zpětná vazba:

Žák převypráví příběh přečteného textu a učitel provede kontrolu slov v pracovním listě.

## Kdo je chytřejší?

Jednou se hádala želva se slonem, kdo je chytřejší. „Mě označují za nejchytřejší zvíře,“ povídá slon. „Tak jako jsou chytrí sloni,“ odvětila želva, „tak jsou želvy také.“ „Tak to dokaž,“ naparoval se slon. „Dobrá,“ odpověděla želva, „já tě přeskočím.“ „Cože?“ rozchechtal se slon, „ty, jo? Sice nevím, jak to s chytrostí souvisí, ale budiž. Tak mě přeskoč,“ odpověděl slon. „Dnes ne, jsem příliš unavená, ale zítra tě přeskočím. Hned ráno, jen co vyjde slunce, přijď na toto místo.“

Druhého dne ještě za tmy přišla želva se svou sestrou želvou. Sestru schovala do trávy a sama se skryla v křoví. Za ranního úsvitu bylo slyšet dupání, jak na místo přichází slon.

„Tak mě přeskoč, nebo se bojíš, že to nedokážeš?“ „Již se chystám ke skoku,“ odvětila želva. Elá hop,“ křikla a schoval se do křoví, místo ní se na druhé straně ukázala její sestra. „To jsem blázen,“ kroutil hlavou slon, „ani jsem tě neviděl letět. Skoč prosím ještě jednou, budu dávat lepší pozor.“ „Dobrá, ale naposledy,“ odpověděla sestra želvy. „Elá hop,“ křikla a schovala se v trávě. Na druhé straně volala želva na slona: „Už jsem tady“ a vylézala ze křoví. „Trochu jsem to přehnala. Skok byl příliš dlouhý,“ omlouvala se.

Slon tomu sice stále nevěřil, ale netušil, jak to mohla dokázat. Nechal ji být, styděl se sám před sebou, že se nechal napálit, ale důkazy na to neměl. Proto se stáhl do sebe a stal se z něho slon samotář.

(E. Petiška, *Pohádková čítanka*)

Na této straně je text napsaný ještě jednou, některá slova jsou napsaná špatně, přeškrtni je

## **Kdo je chytřejší?**

Jednou se hádala želva – žleva se slonem, kdo je chytřejší. „Mě označují za nejchytřejší zvíře – vzíře,“ povídá slon. „Tak jako jsou chytrí sloni – snoli,“ odvětila želva, „tak jsou želvy také.“ „Tak to dokaž – kodaž,“ naparoval se slon. „Bobrá - Dobrá,“ odpověděla želva, „já tě přeskočím. „Cože?“ rozchechtal se slon-snol, „ty, jo? Sice nevím, jak to s chytrostí souvisí, ale budiž - bubíž. Tak mě přeskoč,“ odpověděl slon. „Dnes-ndes ne, jsem příliš unavená-uvenaná, ale zítra tě přeskočím. Hned – dneh ráno, jen co vyjde slunce – clunse, přijď na toto místo.“

Druhého dne ještě za tmy - mty přišla želva se svou sestrou želvou. Sestru schovala do rtávy-trávy a sama se skryla-srykla v křoví. Za ranního sviútu- úsvitu bylo slyšet dupání – páduní, jak na místo přichází slon.

„Tak mě přeskoč, nebo se jobíš - bojíš, že to nedokážeš?“ „Již – žij se chystám ke skoku,“ odvětila želva. „Elá hop,“ křikla a schoval se do řkoví- křoví, místo ní se na druhé straně ukázala její sestra. „To jsem blázen,“ kroutil - troukil hlavou slon, „ani jsem tě neviděl letět. Skoč – ksoč, prosím ještě jednou, budu dávat lepší zopor - pozor.“ „Dobrá, ale naposledy,“ odpověděla sestra želvy. „Elá hop,“ křilka - křikla a schovala se v trávě. Na druhé – ruhdé straně volala želva na slona: „Už jsem tady,“ a vylézala ze řkoví - křoví. „Trochu jsem to přehnala. Skok byl příliš dhoulý - dlouhý,“ omlouvala se.

Slon tomu sice stále nevěřil, ale netušil, jak to mohla dokázat. Nechal ji být, styděl se sám před sebou, že se nechal napálit, ale důkazy na to neměl. Proto se stáhl do sebe a stal se z něho slon samotář.



# Pracovní list č. 44

Cíl: Čtení s porozuměním, analýza a syntéza slov, rozvoj komunikace

## Motivace:

Prohlédneme si text bez čtení. A žák plní úkoly:

1. V prvním odstavci přečti pouze tříslabičná slova.
2. Najdi v prvním odstavci slovo, které má nejvíce slabik.
3. V druhém odstavci na prvním řádku u osmého slova proved' rozklad na hlásky.
4. Najdi v celém textu nejdelší slovo, spočítej kolik má slabik a kolik hlásek.
5. Najdeš v textu slovo se stejným množstvím slabik jako v předchozím úkolu. Spočítej hlásky.
6. Najdi v textu tyto slova: O-D-P-O-V-Ě-D-Ě-L-O,  
S-L-U-N-E-Č-N-Í-CH,  
R-O-Z-H-A-L-I-L.

Učitel hláskuje slovo, žák si má zapamatovat a v textu ho najít. Pokud se nedaří složit slovo nebo si ho zapamatovat můžeme napsat s pomlčkami.

7. PŘEČTI SI PONAUCENÍ A NAUČ SE JE NAZPAMĚŤ.

## Hlavní část hodiny:

Hlasité čtení textu s porozuměním. Doplnění otázek k textu, pokud žák zvládne sám, pracuje samostatně, pokud ne učitel napovídá.

Druhým úkolem je vyhledat slova v textu. Ke každému slovu jsou uvedeny indicie (začáteční písmeno a koncové písmeno a počet slabik. Tento úkol by se měl žák pokusit vypracovat samostatně, ale přístup zohledníme k potřebám žáka.

## Zpětná vazba:

Dovyprávíme příběh vlastními slovy.

## Vítr a slunce

Jednou se přely vítr a slunce.

„Jsem silnější než ty,“ tvrdil vítr.

„Ne, to nejsi,“ odpovědělo slunce.

V tom uviděly poutníka, který krácel světem a byl zahalen do pláště. Slunce a vítr se dohodly, že ten z nich, který sundá z poutníka plášť, zvítězí v jejich sporu.

První byl na řadě vítr. Vší silou zafoukal a strhl poutníkovi plášť z ramen. Ale čím silněji pak foukal, tím pevněji si poutník přitahoval plášť k tělu. Tak to pokračovalo, dokud nepřišlo na řadu slunce.

Slunce se teple usmálo. Poutník cítil sílu slunečních paprsků a brzy plášť rozhalil. Slunce hrálo víc a víc a poutník už plášť nepotřeboval. Sundal ho a hodil na zem.

A slunce bylo silnější.

PONAUČENÍ:

**HRUBÁ SÍLA NIKDY NEDOSÁHNE TOHO, CO DOKÁŽE MILÝ ÚSMĚV.**

*(Nejkrásnější bajky o lidech)*

Přečti si text a odpověz na otázky.

1. Co (kdo) v příběhu symbolizuje hrubou sílu a co (kdo) milý úsměv. Zdůvodni své tvrzení.
-

2. Proč nemohl vítr donutit poutníka sundat si plášť?

---

3. Jakého člověka bychom přirovnali k slunci?

---

Najdi slova v textu podle počátečního a posledního písmene a počtu slabik uvedených v závorkách za schématem slova. Nalezené slovo napiš na vyznačenou linku.

**p – y (2 slabiky)** \_\_\_\_\_      **v – r (2slabiky)** \_\_\_\_\_

**s – í (3 slabiky)** \_\_\_\_\_      **f – l (2 slabiky)** \_\_\_\_\_

**d – y (3 slabiky)** \_\_\_\_\_      **p – o (5 slabik)** \_\_\_\_\_

**z – í (3 slabiky)** \_\_\_\_\_      **s – e (2 slabiky)** \_\_\_\_\_

**z – l (3 slabiky)** \_\_\_\_\_      **p – ů (3 slabiky)** \_\_\_\_\_

**p – i (4 slabiky)** \_\_\_\_\_      **b – o (2 slabiky)** \_\_\_\_\_

# Pracovní list č. 45

Cíl: Čtení s porozuměním, orientace v textu

## Motivace:

Prohlédneme si text na pracovním listě.

Úkoly pro žáky:

1. Spočítej odstavce textu.
2. Spočítej, kolik řádků má druhý odstavec.
3. Vyhledej nejdelší slovo ve třetím odstavci.
4. Přečti všechna slova z druhého odstavce začínající na hlásku S a potom všechna slova končící na hlásku U.
5. Ve čtvrtém odstavci čti pouze první písmena všech slov, potom čti pouze poslední písmena všech slov.
6. Přečti čtvrté slovo na třetím řádku  
Přečti šesté slovo na osmém řádku atd.

## Hlavní činnost:

Nácvik hlasitého čtení a čtení s porozuměním. Doplnění odpovědí na otázky pod textem.  
Vypracování úkolů pod textem.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů.

## Sedlák a jeho synové

Jeden sedlák měl šest synů. Byli pilní a silní, ale často se mezi sebou hádali a někdy se i prali. Sedlák si přál, aby přestali s hádkami i bitkami a žili spolu v míru. Prostá rada nebo pokárání na mladíky neplatily.

Sedlák proto přemýšlel, co by měl udělat, aby byli synové jednotní. Až jednoho dne si je zavolal, ukázal jim svazek prutů a řekl:

„Přeji si, aby někdo z vás zlomil tyto pruty, aniž by je vytáhl ze svazku.“

Synové se o to pokoušeli jeden po druhém. Použili všechnu svou sílu i zručnost, ale nikomu se nepodařilo pruty zlomit

Starý muž rozdělil pruty a každému podal jen jeden. Tehdy je synové snadno zlomili.

A sedlák řekl: „Samotný prut je slabý. Silným se stane pouze tehdy, je-li svázán do svazku. Podobně i vy budete silní, pokud budete jednotní. Když se rozdělíte, budete slabý.“

PONAUČENÍ:

**V JEDNOTĚ JE SÍLA.**

*(Nejkrásnější bajky o lidech)*

Přečti text a odpověz na otázky.

1. Souhlasíš s tvrzením pořekadla a proč?
2. Proč sedlákovi vadilo, že se synové hádají a bijí?
3. Vzpomeň si na jiné přísloví o vztahu člověka k člověku.

Hledej slova podle jejich polohy v textu. Za první řádek považuj nadpis.

Druhé slova zprava ve čtvrtém řádku je:.....

Sedmé slovo zleva v pátém řádku:.....

Šesté slovo zleva v devátém řádku:.....

Čtvrté slovo zleva v jedenáctém řádku:.....

Třetí slovo zprava v osmnáctém řádku:.....

Čtvrté slovo zleva ve dvacátém řádku:.....

V některých větách se nám objevily chyby a jednotlivá slova nejsou oddělena mezerami. Pokus se správně rozdělit jednotlivá slova svíslou čarou. Pokud si nebudeš vědět rady, podívej se do předchozího textu.

Jedensedlákmějšestsynů.

Synovéseotopokoušelijedenpodruhém.

Prostáradanebopokáránínamladíkyvšakneplatily.

Tehdyjesynovésnadnozlomili.

Každémupodaljenjeden.

# Pracovní list č. 46

**Cíl:** Porozumění čtenému textu, analýza a syntéza slov, rozdělení slov na slabiky.

## Motivace:

Učitel hláskuje jednotlivá libovolná slova a úkolem žáků je rozpoznat slovo a vyslovit je najednou. Pokud analýza jednotlivých slov nečiní problém, můžeme hláskovat jednoduché věty nebo příkazy a podle reakce žáků poznáme, zda rozumí.

Dále procvičujeme dělení slov na slabiky. Nejprve slovo vyslovíme, jak správně zní. Ověříme si, jestli žák umí správně slabikovat. Potom si můžeme činnost stížit tím, že po každé slabice slova vložíme dohodnutou slabiku. Nejprve zašifrujeme slova a pokud se daří je rozšifrovat a nejsou problémy, může zkusit i krátké jednoduché věty. Náročnost přizpůsobujeme vždy žákovi.

## Hlavní část hodiny:

Čtení s porozumění. Žáci čtou nahlas. Po přečtení vyprávějí text vlastními slovy a doplní pracovní list za textem.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů. Kontrola porozumění čtenému textu formou otázek.

1. Za co zajíček zaměnil měsíc?
2. Co měsíc připomínal kočičce a vráně?
3. Kam se všichni společně vydali?
4. Co si zvířátka myslela, že se stalo, když začalo pršet?

## O zajíčkovi kočce a vráně

Byl jednou jeden zajíček, a ten si myslel, že zná celý svět. V noci se dívá zajíček na oblohu, vidí hvězdy a krásně kulatý měsíc a povídá si:

„No tohle! Nahoře teče také potok a plují v něm stříbrné rybičky. A jaká tam narostla hlávka zelí! A jak ta hlávka zelí pěkně svítí!“

Slyšela to kočička a povídá: „I kdepak, to tmavé a modré je sklep. Jsou v něm stříbrné myšky. A to kulaté, co svítí, je mísa plná mléka.“

„Krá, krá,“ zakrákala vrána. „Krá, krá, co vás napadá! To, co vidíte je rozsypané zrní. Někdo tam tudy jel a nevěděl, že se mu sype zrní z vozu. A to kulaté, co tak září, je tvarohový koláč.“

„Daleko ty dobroty být nemohou, pomyslí si všichni.“

„Ať je to, jak je to,“ řekne zajíček, „já se tam půjdu podívat.“

„Mňau, mňau, já taky.“

„Krá, já taky, krá, krá.“

Co řekli, udělali.

„Co kdybychom si na chvíli odpočali,“ řekne zajíček. Všichni souhlasí. Sotva usednou, usnou. Zatím, co všichni spí, přijde mrak a zakryje hvězdy i měsíc.

Vtom se z toho velikého mraku dalo do deště.

„Aha,“ řekl zajíček, „hned jsem si myslel, že to udělala vrána. Snědla, co nahoře našla, a svým zobákem propíchlala potok. Proto nám teď teče potok na hlavu.“

Ještě, že vrána rychle uletěla.

„Krá, krá, krá.“

*(E. Petiška, Pohádová čítanka)*



V některých slovech se pomíchali slabiky. Dokážeš tato slova ze slabiksložit, najít je v textu a napsat?

le-ko-da..... jí-ček-za.....

né-br-stří..... kry-za-je.....

bič-ry-ky..... ví-dá-po.....

du-půj..... ře-ho-na.....

vi-te-dí..... la-té-ku.....

bro-ty-do..... po-od-ča-li.....

Zkus poznat slova, kde jsou písmenka oddělená pomlčkami, napiš je, najdi tato slova v textu a zabarvi je určenou barvou.

v-e-l-i-k-é-h-o.....červeně

r-o-z-s-y-p-a-n-é.....zeleně

z-a-k-r-á-k-a-l-a.....modře

t-v-a-r-o-h-o-v-ý.....žlutě

# Pracovní list č. 47

Cíl: Čtení s porozuměním, orientace v textu, procvičování zrakové a sluchové paměti.

## Motivace:

Prohlédneme si text na pracovním listě.

Úkoly pro žáky:

1. Spočítej odstavce textu.
2. Spočítej, kolik řádků má druhý odstavec.
3. Vyhledej nejdelší slovo ve třetím odstavci.
4. Přečti všechna slova z druhého odstavce, v nichž se objevuje hláska S a potom všechna slova končící na hlásku O.
5. Ve čtvrtém odstavci čti pouze první písmena všech slov, potom čti pouze poslední písmena všech slov.
6. Přečti páté slovo na třetím řádku  
třetí slovo na osmém řádku atd.  
páté slovo na předposledním řádku.

## Hlavní část hodiny:

1. Hlasité čtení textu
2. Převyprávění textu vlastními slovy
3. Odpovědi na otázky pod textem
4. Práce s pracovním listem, doplňování chybějících slov.

## Zpětná vazba:

Kontrola pracovních listů.

## Skutečná matka

Jednou se dvěma ženám narodily děti ve stejný den a stejnou hodinu. První ženě však dítě zemřelo. Velmi truchlila, až přišla na nápad. Ukradla dítě své známé a prohlásila ho své. Ženy se o dítě přely. Každá se vdušovala, že je jeho matka. Když nepomohly domluvy příbuzných, přátel a sousedů, dostaly se obě před soud.

Soudce je vyslechl a byl z toho zmatený. Tak obtížný případ ještě neměl. Přál si však, aby jeho rozhodnutí bylo spravedlivé, neboť mu velmi záleželo na počestnosti a nestrannosti.

Dlouho si vše pořádně promýšlel a našel řešení. Jednomu ze svých přísedících nařídil, aby dítě rozsekl mečem na dvě části.

„Každá žena dostane jednu polovinu.“ Jakmile byl rozsudek vynesena, jedna z žen vykřikla: „Pane!

At' si dítě vezme ta druhá žena. Neusmrcujte je! Vzdávám se ho.“

Druhá řekla: „At' není ani moje ani tvoje. Rozetněte je!“

Moudrý soudce poznal pravou matku. Odevzdal dítě té ženě, která vykřikla: „Neusmrcujte ho!“

(Nejkrásnější bajky o lidech)

### Úkoly k textu:

1. Zamysli se nad textem a rozhodni, zda rozhodl soudce správně a proč.
2. Proč druhá žena chtěla dítě pūlit?
3. Popiš, jak se maminky chovají ke svým dětem.

Z textu na této straně se ztratila slova. Myslíš, že je dokážeš správně doplnit, aniž by ses díval na předchozí stránku?

## Skutečná matka

Jednou se ..... narodily děti ve stejný den a stejnou hodinu. První ženě však dítě zemřelo. Velmi ..... až přišla na nápad. Ukradla dítě své známé a ..... ho své. Ženy se o dítě přely. Každá se vdušovala, že je jeho matka. Když nepomohly ..... příbuzných, přátel a sousedů, dostaly se obě před soud.

Soudce je ..... a byl z toho zmatený. Tak ..... případ ještě neměl. Přál si však, aby jeho .....bylo spravedlivé, neboť mu velmi záleželo na počestnosti a nestrannosti.

Dlouho si vše pořádně ..... a našel řešení. Jednomu ze svých přísedících nařídil, aby dítě rozsekl ..... na dvě části.

.....žena dostane jednu polovinu.“ Jakmile byl rozsudek vyneseno, jedna z žen vykřikla: „Pane!

Ať si dítě vezme ta druhá žena. .... je! Vzdávám se ho.“

Druhá řekla: „Ať ..... ani moje ani tvoje. Rozetněte je!“

Moudrý soudce poznal ..... matku. ....dítě té ženě, která vykřikla neusmrcujte ho.

# Pracovní list č. 48

**Cíl:** Čtení s porozuměním, práce s textem, vyhledávání podstatných myšlenek

**Motivace:**

1. V textu spočítáme odstavce
2. Který z odstavců má nejvíce řádků?
3. Vyhledej neobtížnější slovo.
4. Vyhledej slova obsahující písmeno d.
5. V posledním odstavci přečti slova, která začínají na písmeno k.
6. Ve třetím odstavci čti pouze první a potom poslední písena slov.
7. Vyber si jednu větu a nauč se ji nazpaměť.

**Hlavní část hodiny:**

Čtení textu s porozuměním, podtrhání hlavních myšlenek v textu, nalezení odpovědí na otázky pod textem a označení té správné.

**Zpětná vazba:**

Zopakování hlavních myšlenek textu s nahlédnutím do textu.

# Slon

Slon africký je v současnosti největším suchozemským živočichem. Dospělý slon může vážit až šest tun a dosahuje výšky čtyř metrů. Mládě váží sto kilogramů. Je to zcela mírumilovné zvíře.

Pokud se však cítí ohrožený, neváhá na nepřátele zaútočit. Roztáhne své ohromné ušní boltce, čímž získá ještě hrozivější vzhled a plnou rychlostí se rozeběhne vpřed. Jeho rychlost může dosahovat až třicet kilometrů za hodinu.

Sloní uši slouží nejen jako signál útočné nálady, ale fungují i jako obří vějíře, jimiž si slon ochlazuje krev v těle.

Sloni pijí a uchopují potravu, trávu a listí, svým chobotem, na jehož konci vidíme dva nesmírně obratné „prstíky“. K získávání potravy, kůry stromů, slouží slonům také jejich kly. Kly jsou vlastně prodloužené řezáky, které slonům stále zvolna dorůstají asi o dva až pět centimetrů ročně.

## **Odpověz na otázky:**

**1. Sloni mají obrovské uši, kterými zachycují zvuky. K čemu ještě slouží?**

a) k nejrychlejšímu běhu      b) k ochlazování těla      c) k hledání potravy

**2. Tito největší suchozemští tvorové mají velká mláďata. Kolik slůně při narození váží?**

a) 10kg                              b) 50kg                              c) 100kg

**3. Sloni afričtí žijí na travnatých savanách i v tropických deštných pralesích. Jejich potrava je však všude stejná. Čím se živí?**

a) trávou a listím                      b) mravenci                      c) jinými zvířaty

**4. Pro slony je typický chobot. Používají ho doslova jako pátou končetinu. K čemu ho ale v přírodě nepoužívají?**

a) k nabírání vody                      b) k čichání                      c) k malování obrázků

# Pracovní list č. 49

**Cíl:** Čtení s porozumění, práce s textem, orientace v textu, výběr důležitých myšlenek.

## Motivace:

1. V textu spočítáme odstavce
2. Který z odstavců má nejvíce řádků?
3. Vyhledej neobtížnější slovo.
4. Vyhledej slova obsahující písmeno d.
5. V posledním odstavci přečti slova, která začínají na písmeno k.
6. Ve třetím odstavci čti pouze první a potom poslední písmena slov.

## Hlavní část hodiny:

Hlasité přečtení textu s porozuměním, podtrhání hlavních myšlenek v textu, nalezení odpovědí na otázky pod textem a vyluštění křížovky.

## Zpětná vazba:

Zopakování hlavních myšlenek textu s nahlédnutím do textu.

## Jak to chodí na vesnici

Na vesnici je nejvíc rušno o prázdninách. Ty začínají prvního června. Přijedou děti z měst k prarodičům a tráví tu mnoho času.

Ráno vás zde budí králíci, večer kočky a v noci psy. Ale jen když někdo jde. Na vesnici je ticho. To není jako ve městě.

V létě a na podzim se za vsí popásají stáda kraviček. Koně jsou už jenom sem tam někde, protože vozy tahá spíš traktor. Babička o něm říká: „Je silnější, rychlejší, ale podojit se nedá.“ Ona vyrostla v hospodářství a její tatínek zapřahal kravky.

V chalupách na dědině chovají slepice, králíky a tu a tam i husy, kachny. Kozy už málokde. To spíš ovce na horách. Hlavně na horách.

Dědiny bývaly příkrčeny okolo kostela a stávala v nich vždy kovárna, hospoda, krám, mlýn. Dneska se vsi rozrostly. Nakupovat se chodí do hypermarketu a v sobotu se chodí do kina. Místo obecního policajta s bubnem, který četl, co se na vědomost dává, je na vsi místní rozhlas.

(František Nepil, *Podívánky*)

### Otázky k textu:

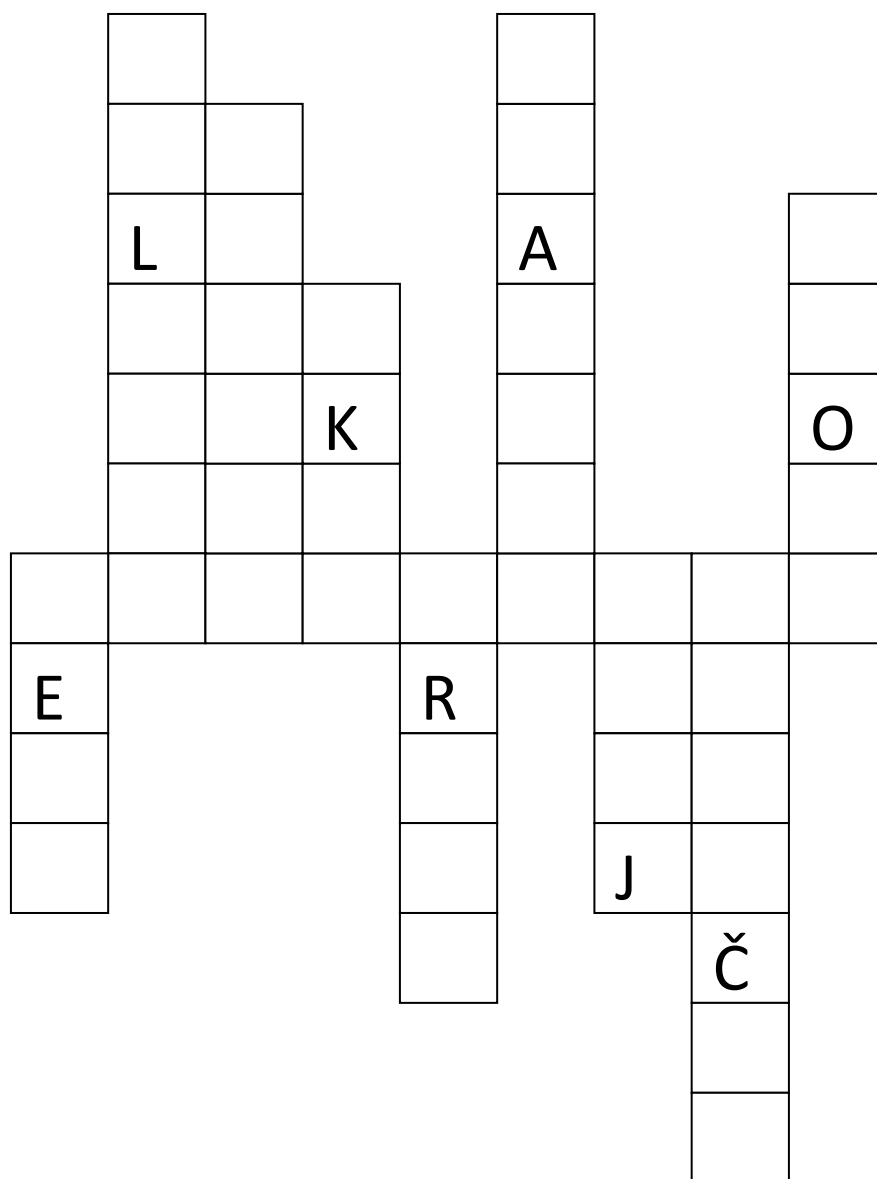
1. Najdi v povídce tři věci, které nemohou nastat nebo jsou uvedeny nesprávně.
2. Kdo dnes hlásí zprávy, které jsou třeba dát na vědomost lidem.
3. Jaká domácí zvířata se ještě chovají na vesnicích.
4. Přečti si pozorně následující slova a urči, která z nich se v povídce nevyskytují.



Vesnici, traktor, Ema, podojit, louka, dědině, les, hospoda, rozhlas, zapřahal, ticho, kovárna

5. Doplně do křížovky následující slova. Po doplnění do správných políčků zjistíš jméno obce nedaleko Říčán u Prahy.

Alej, seno, traktor, stohy, hrábě, babička, silnice, meloun, okno



*Odpovědi na otázky: Ráno vás na vesnici nebudí králci. Nakupovat se nechodí na vesnici do hypermarketu, ale do obchodu. Prázdniny nezačínají v červnu. Tajenka: Senohraby*

# Pracovní list č. 50

Cíl: Čtení s porozumění, práce s textem, orientace v textu, výběr důležitých myšlenek.

## Motivace:

1. V textu spočítáme odstavce
2. Který z odstavců má nejvíce řádků?
3. Vyhledej neobtížnější slovo.
4. Vyhledej slova obsahující kořen strach - straš.
5. V posledním odstavci přečti slova, která začínají na písmeno k.
6. Ve třetím odstavci čti pouze citoslovce zvuků, které Jirka slyšel.
7. Ve čtvrtém odstavci čti pouze první písmena.

## Hlavní část hodiny:

Hlasité přečtení textu s porozuměním, podtrhání hlavních myšlenek v textu, nalezení odpovědí na otázky pod textem a vylučování křížovky.

## Zpětná vazba:

Zopakování hlavních myšlenek textu s nahlédnutím do textu.

## **Strašidlo na půdě**

Jsou prázdniny a jako každý rok je Jirka tráví u babičky ve Straškovcích. Mnohokrát už uvažoval o divném jméně, napadlo ho strašení, strašit. Nikdy zde žádné strašidlo nepotkal, ani si neuměl představit, že by tu byl někdo, kdo by se ho bál. Ve vesnici byly jen staří lidé, občas sem zajela pošta, obchod a charita.

Babička pracovala u charity, ráno v sedm hodin odcházela, obešla lidi, pomohla s nákupy a úklidem. Ve dvanáct se vracela. Pak se Jirkovi věnovala. Odjeli spolu do nedalekého městečka, pracovali na zahrádce, starali se o králíky, slepice, Jiřík rád pomáhal. Byl-li sám, často jezdil na kole, četl knihy a nejraději se hrabal v zaprášených věcech na staré půdě. Snil o minulosti, přemýšlel o svém pradědečkovi a prababičce.

Jednoho dne opět procházel půdu, probíral se starými nepotřebnými věcmi a najednou se mu zdálo, že slyší jakési podivné zvuky. Funění, kňučení, vrzání, bouchání. K smrti se vyděsil. Už, už chtěl utíkat, ale nohy ho neposlouchaly. Stál jako přikovaný, s pusou dokořán. Z harampádí vylezlo podivné stvoření.

Veliký byl asi jako pravítko do školy, na hlavě spíš tři chlupy než vlasy, oči veliké zelené a jiskřivé. Místo nosu červenou kouličku jako bambulku, tváře rudé, uřícené namáhavou prací. Ústa rozesmátá od ucha k uchu, v ústech mu chybělo několik zubů. Místo uší velké placky. Ruce se čtyřmi prsty a dlouhými orlími drápy. Na nohách měl kopyta jako kuň. Obléknutý byl do starého vetchého pláštíku s dírami.

Když promluvil, bylo to, jakoby skřípaly všechny staré dřevěné podlahy světa. A prý: „Fuj, to je ale dřina. Už jsem myslel, že mi utečeš a já budu zase sám. Už tě pozoruji dlouhou dobu a moc se mi líbíš. Pojď si semnou hrát.“ Jirka zalupal po dechu, ale nakonec si řekl, že to není tak úplně špatný nápad. Stejně tady nikoho nemá a občas se i nudí. Teď budou dva a bude jim veselo. Jirka vzal skřítku z půdy dolů k babičce, postavil mu postýlku, ustříhl peřinku ze staré deky, aby se měl jeho kamarád čím přikrýt. Pak se spolu vydali naproti babičce, protože právě měla přijet autobusem domů.

### Úkoly k textu:

1. Přečti a přepiš slova vzniklá spojením kořene straš a jednotlivých přípon.

Nahraď slovo strašit jiným slovem stejného významu.

straš	ák	_____
	ně	_____
	idlo	_____
	ecí	_____
	it	_____
	pytel	_____
	livý	_____
	idelný	_____

2. Nakresli podivného mužíka podle popisu v příběhu.

V tabulce jsou napsaná slova vyskytující se v textu. Postupuj zleva doprava a všechna slova vyškrtej. Zbudou písmena, z nichž složíš hádanku.

P	R	Á	Z	D	N	I	N	Y	N	J	I	R	K	A
B	A	B	I	Č	K	Y	E	N	A	P	A	D	L	O
N	E	U	M	Ě	L	M	B	Á	L	Á	L	I	D	É
P	A	K	T	O	D	J	E	L	I	O	Č	E	T	L
S	N	I	L	N	M	I	N	U	L	O	S	T	I	O
J	E	D	N	O	H	O	H	P	O	D	I	V	N	É
V	R	Z	Á	N	Í	Y	J	A	K	O	A	A	L	E
S	T	Á	L	P	P	U	S	O	U	Ř	A	S	I	E
S	P	Í	Š	C	O	Č	I	E	M	Í	S	T	O	T
K	U	L	I	Č	K	U	O	CH	Y	B	Ě	L	O	CH
P	L	A	C	K	Y	O	D	L	O	U	H	Ý	M	I
S	K	Ř	Í	P	A	L	Y	D	N	Á	P	A	D	Í

**Nápověda:** prázdniny, Jirka, babičky, napadlo, neuměl, bál, lidé, pak, odjeli, četl, snil, minulosti, jednoho, podivné, vrzání, jako, ale, stál, pusou, asi, spíš, oči, místo, kuličku, chybělo, placky, dlouhými, skřípaly, nápad

# Pracovní list č. 51

**Cíl:** fonemické cítění, čtení s porozuměním, orientace v textu

**Motivace:**

Rozlišování stejných a jiných zvuků. Učitel vyslovuje dvojici zvuků. Žák je nesmí opakovat, ale konstatuje, zda jsou stejné nebo rozdílné. Jsou-li stejné, posune figurkou po stejných čtverečcích, jsou-li rozdílné, posune figurkou po rozdílných čtverečcích na hrací ploše na stránce 119. Pokud správně zhodnotil zvuky, dostane obě figurky do cíle na konci každého cvičení. Pokud se mu to nepodařilo, začne cvičení ještě jednou. Cvičíme maximálně 15 min.

**Příklady:**

Mese – mese, meze – meze, maže – maše, musa – muza, louže – louže, maso – maso, leze – lese, meče – mece, píše – píše, maže – maže, paže – paže, kuče – kuče, veze – veze, duše – duže, sedlo – cedlo, peče – peče, selka – selka, chůze – chůze, vlece – vleče, kůže – kůže.

Cedí – sedí, zuje – suje, síla – síla, čáry – cáry, zeje – zeje, váza – váza, šátek – svátek, žena - zdena, laco – laco, musí – musí, čoma – coma, čemu – čemu, zip – syp, clo – zlo, cílí – cílí, sám – sám, máčí – máčí, zima – zima, laco – laso.

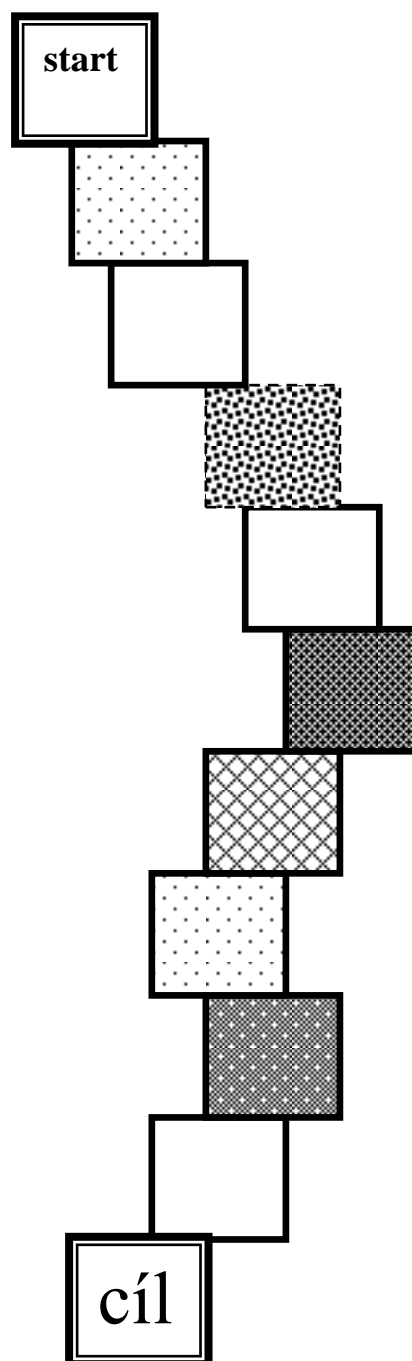
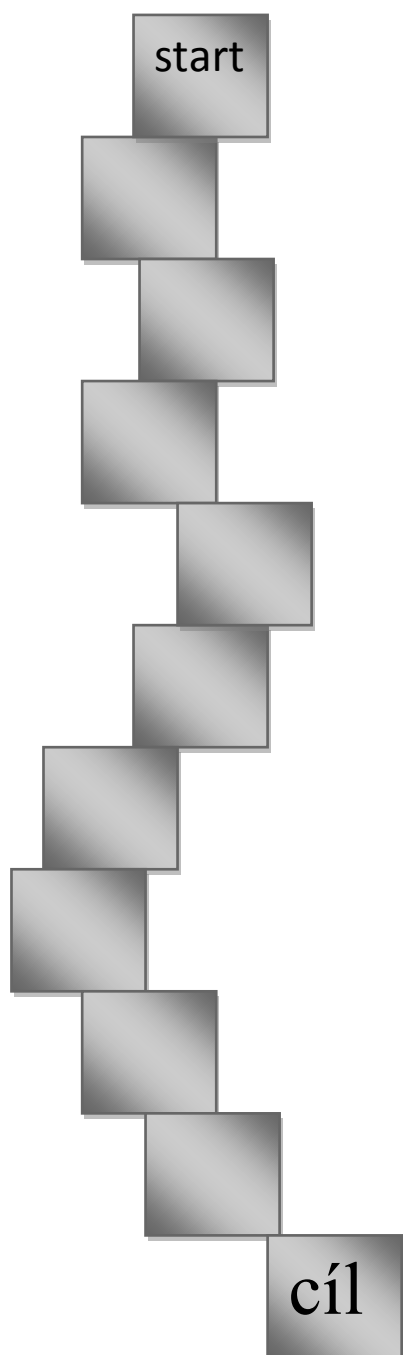
**Hlavní část hodiny:**

Čtení textu s porozuměním. První text je vzorový a žák ho číst nemusí. Vzorový text je pouze na porovnání textů. Ve druhém pracovním textu na stránce 121 se objevují chyby obsahové. Úkolem žáka je je odhalit a označit.

**Zpětná vazba:**

Kontrola správně označených chybných výrazů v pracovním textu. Kontrolu provede žák sám porovnáním se vzorovým textem.

# Auditivní diferenciacce řeči



## O červené karkulce (vzorový text)

Bylo jednou jedno děvčátko, a to dostalo od babičky červenou čepičku. Rádo ji nosilo, a proto jí říkali Červená Karkulka. Jednoho dne poslala maminka Karkulku k babičce na návštěvu. Cesta k babiččině chaloupce vedla hlubokým lesem. Maminka Karkulce přikázala: „Jdi rovnou k babičce a nikde se nezdržuj!“ Karkulka to slíbila, ale na svůj slib brzy zapomněla. Každou chvíli se zastavovala a odbíhala z cesty.

V lese žil zlý vlk. Začal Karkulku sledovat. Brzy ji doběhl a vynořil se před ní: „Kam jdeš, Karkulko?“

„K babičce,“ odpověděla Karkulka. „Nesu jí v košíku bábovku a malinovku. Bydlí támhle za lesem.“

Jakmile to vlk uslyšel, pospíchal k babiččině chaloupce. Zaklepal na dveře. Vtrhl dovnitř, spolkl babičku, nasadil si babiččiny brýle. Vlezl do její postele a přikryl se. Za chvíli zaklepala Karkulka, vešla dovnitř, podívala se na vlka v posteli a podivila se: „Babičko, proč máš tak velké uši?“

„To, abych tě lépe slyšela,“ řekl vlk.

„Ty máš ale velké oči, babičko.“ Divila se Karkulka.

„To abych tě lépe viděla,“ odpověděl vlk.

„Ty máš velkou pusku, babičko,“ řekla Karkulka.

„To abych tě mohla lépe sníst.“ Zařval vlk, otevřel svoji tlamu a Karkulku spolkl. Potom si vlezl do postele a usnul.

Zanedloho šel kolem myslivec a uslyšel z okna hlasité chrápání. Podíval se oknem do světnice a uviděl v babiččině posteli ležet vlka s velikým břichem. Hned ho napadlo, co se stalo. Vešel dovnitř, rozřízl vlkovi břicho. Jak se podivil, když z něho vyskočila s babičkou i Karkulka. Obě živé a zdravé. Společně nanosili kamení, nasypali je vlkovi do břicha a břicho pořádně zašili.

Vlk se probudil a chtěl se napít. Došel ke studni, když se naklonil přes okraj, stáhlo ho kamení dolů a již ho nikdo neviděl.



## O červené karkulce (pracovní text)

Bylo jednou jedno děvčátko, a to dostalo od babičky červenou čepičku. Rádo ji nosilo, a proto jí říkali Zelená Karkulka. Jednoho dne poslala maminka Jirku k babičce na návštěvu. Cesta k tetině chaloupce vedla hlubokým lesem. Maminka Karkulce přikázala: „Jdi rovnou k babičce a nikde se nezdržuj!“ Karkulka to slíbila, ale na svůj slib brzy dodržela. Každou chvíli se zastavovala a odbíhala z louky.

V lese žil zlý zajíc. Začal Karkulku sledovat. Brzy ji doběhl a vynořil se před ní: „Kam jdeš, Karkulko?“

„K babičce,“ odpověděla teta. „Nesu jí v košíku bábovku a malinovku. Bydlí támhle za lesem.“

Jakmile to vlk uslyšel, pospíchal k babiččině chaloupce. Zaklepal na dveře. Vtrhl dovnitř, spolkl babičku, nasadil si babiččiny brýle. Vlezl do její postele a přikryl se. Za chvíli zakleपालa Karkulka, vešla dovnitř, podívala se na vlka ve vaně a podivila se: „Babičko, proč máš tak velké uši?“

„To, abych tě lépe cítila,“ řekl vlk.

„Ty máš ale velké oči, babičko.“ Divila se Karkulka.

„To abych tě lépe slyšela,“ odpověděl vlk.

„Ty máš velkou pusku, babičko,“ řekla Karkulka.

„To abych tě mohla lépe sníst.“ Zařval vlk, otevřel svoji kapsu a Karkulku spolkl. Potom si vlezl do postele a usnul.

Zanedloho šel kolem myslivec a uslyšel z okna hlasité chrápání. Podíval se oknem do světnice a uviděl v babiččině posteli ležet vlka s velkým medvědem. Hned ho napadlo, co se stalo. Vešel dovnitř, rozřízl vlkovi břicho. Jak se podivil, když z něho vyskočila s babičkou i Karkulka. Obě živé a zdravé. Společně nanosili slámu, nasypali je vlkovi do břicha a břicho pořádně zašili.

Vlk se probudil a chtěl se napít. Došel ke studni, když se naklonil přes okraj, stáhlo ho kamení dolů a již ho nikdo nekrmil.

## **Seznam literatury:**

BEDNÁŘOVÁ, Jiřina, *Čtení s porozuměním a hry s jazykem*, Edik, Brno, vydání 1., ISBN 978-80-266-0004-6

MARTÍNEK, Zdeněk, *Cvičné texty pro pomalejší čtenáře*, Blug, ISBN 978-80-7274-982-9

NEPIL, František, *Podívánky*, Albatro prah 1997, 2. vydání, ISBN 80-00-00558-1

PETIŠKA, Eduard, *Pohádková čítanka*, nakladatelství Ottovo, Praha 2002, ISBN 80-7181-623-X

*Nejkrásnější bajky*, nakladatelství Librex, 2003, Ostrava, vydání 1.

ŠRÁMEK, Petr, *Nebe-pekle-ráj*, Albatro, Praha2009, vyd. 1., 289 s.

Obrázky, [online]. Dostupné z < [https://images.google.com/?gws\\_rd=ssl](https://images.google.com/?gws_rd=ssl) >